

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

Dopady cestovního ruchu na místní komunitu
(Případová studie Eibenthal)
Bakalářská práce

Autor: Ondřej Macháček
Studijní obor: Management cestovního ruchu

Vedoucí práce: doc. Ing. Martina Pásková, Ph. D.,

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 15.8.2022

Ondřej Macháček

Poděkování:

Děkuji vedoucí bakalářské práce Ing. Martině Páskové, Ph. D., za cenné rady, metodické vedení práce a za její bohaté zkušenosti a ochotu. Dále bych chtěl poděkovat všem informátorům za jejich vstřícnost a poskytnuté informace. Chtěl bych tímto poděkovat i svému tchánovi za pomoc při rozhovorech a v neposlední řadě bych chtěl poděkovat své manželce, která mi vnukla nápad na téma této bakalářské práce a podporovala mě po dobu celého studia, a hlavně při psaní této práce.

Anotace

Cestovní ruch má neblahý dopad na místní komunity, ať už jde o dopad ekonomický, sociálně kulturní nebo environmentální. Tato bakalářská práce si klade za cíl analyzovat vliv cestovního ruchu na místní komunitu. Metodou případové studie tato práce zkoumá vliv cestovního ruchu v obci Eibenthal a na jeho sociální dopady. Používá se v ní řada metod jako obsahová analýza a přehled literatury a polostrukturované rozhovory. S ohledem na podobná zjištění z předchozích výzkumů, výsledky rozhovorů ukazují na pozitivní a vstřícné chování místních obyvatel k cestovnímu ruchu a návštěvníkům. Zjištění ukazují, že ti jedinci, kteří jsou nakloněni cestovnímu ruchu, jsou vnímavější k výhodám, které cestovní ruch přináší, ať už jsou ekonomické nebo neekonomické. Na druhou stranu, výzkum odráží i negativní dopady cestovního ruchu především na vztahy v místní komunitě.

Klíčová slova

Eibenthal, Rumunsko, hudební festival, udržitelnost cestovního ruchu, dopady turismu na místní komunitu

Annotation

Tourism impacts on the local community Case study Eibenthal

Apart of benefits, tourism has a detrimental impact on local communities, whether it is economic, social cultural or environmental. The aim of this bachelor thesis is to analyse the influence of tourism on the local community. The methods included a case study examining the impact of tourism in the village of Eibenthal on its social impact. A number of methods are used as content analysis and literature review and semi structured interviews. With respect to similar findings from previous research, results of the interviews show a positive and welcoming behavior towards tourism and the visitors among the locals. The findings show that those individuals who are pro-tourism are more perceptive towards the benefits that tourism brings, whether it is economic or non-economic. On the other hand, the research also reflects the negative impacts of tourism in various social aspects.

Obsah

1	Úvod	1
2	Cíl práce a metodika zpracování	3
2.1	Cíl práce	3
2.2	Metodika zpracování.....	3
2.2.1	Metodický postup	3
2.2.2	Metody sběru dat	4
2.2.3	Sběr dat.....	5
2.2.4	Interpretace dat z rozhovorů	6
3	Teoretická východiska	8
3.1	Dopady cestovního ruchu na místní komunitu	8
3.2	Vztah mezi hostem a hostitelem.....	10
3.2.1	Dopady cestovního ruchu na sociokulturní prostředí komunity	13
3.2.2	Sociální efekty	14
3.2.3	Dopady kulturních událostí na místní komunitu	16
3.2.4	Sociální dopady hudebních festivalů na místní komunitu.....	17
4	Praktická část	19
4.1	Základní charakteristika zkoumané oblasti.....	19
4.1.1	Festival Banát.....	24
4.1.2	Gumbalkan.....	26
4.2	Výsledky výzkumu	27
4.2.1	Získané shluky z rozhovorů.....	27
4.2.2	Zjištěné dopady cestovního ruchu	30
5	Diskuse a shrnutí výsledků	39
6	Závěry a doporučení	40
7	Zdroje.....	42

8	Přílohy.....	48
	Seznam příloh:	48

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 Doxeyho iritační index.....	11
Obrázek č. 2 Mapa Banátu	19
Obrázek č. 3 Mapa oblasti českého Banátu s vyznačením obce Eibenthal .	20
Obrázek č. 4 Geografická mapa obce Eibenthal.....	21
Obrázek č. 5 Kostel sv. Jana Nepomuckého	23
Obrázek č. 6 Přírodní sprcha pro účastníky festivalu	25
Obrázek č. 7 Přírodní toaleta pro účastníky festivalu	25

Seznam tabulek

Tab. 1: Zjištěné shluky	28
-------------------------------	----

1 Úvod

Území expanze cestovního ruchu probíhá závratnou rychlostí a účast na něm již není výsadou elit. S nadsázkou se dá říci, že cestovní ruch se dá připodobnit k ohni. Je to výborný sluha, ale špatný pán. Dnes je známo, že cestovní ruch může přinést hodně dobra, přeci jen, za několik desítek let dokázal cestovní ruch změnit některé tržní ekonomiky, které jsou dnes závislé na příjezdovém cestovním ruchu, příkladem budiž Chorvatsko anebo Egypt. Pro tamní podnikatele a obyvatele má mnoho přínosů, jak ekonomických, tak sociálních. Pro politiku je cestovní ruch velmi výhodným nástrojem, jak do státní nebo městské pokladny formou zdanění přivést více finančních prostředků. Oproti tomu je znám fakt, že cestovní ruch může mít i negativní vlivy, jak na sociální, tak i na environmentální oblast.

Komunita v „postižených“ destinacích může být přesycena turismem a může jejich nálada dospět až k přímé nenávisti k návštěvníkům. V některých situacích může cestovní ruch zvýšit kriminalitu, zhoršit dopravní obslužnost a v extrémních případech může dojít i ke zvýšenému užívání drog, alkoholu anebo k prostituci.

Přesto ale ekonomičtí odborníci přistupují k cestovnímu ruchu jako k důležitému odvětví, které může zlepšit pracovní příležitosti, ale i ekonomickou rozmanitost daného území.

Tato bakalářská práce se zabývá působením cestovního ruchu na místní českou komunitu v rumunském Eibenthalu. Tato oblast se za krátký čas proměnila několikrát. V roce 2006 se uzavřely tamní doly na antracit a azbest a toto uzavření přimělo spoustu obyvatel k odstěhování se do jiných částí Rumunska nebo Evropské unie (nejčastěji do České republiky a Německa). Díky odhodlání a pili místních obyvatel se Eibenthal stal velmi turisticky atraktivní lokalitou. Oblast se zaměřuje hlavně na české návštěvníky, jelikož se zde lze domluvit plyně česky, ale také láká rumunské návštěvníky, kteří se ubytovávají v nedalekých penzionech.

Každým rokem do této oblasti jezdí více návštěvníků nejen z České republiky, ale i z Rumunska, a to i díky multižánrovému festivalu „Music adventure Banát, v Rumunsku jako doma“, nebo díky vytrvalostnímu autocrossu/roadtripu

„Gumbalkán“, ale i díky své poloze blízko „Cazanele Dunarii¹“, která láká k výletům mnoho rumunských návštěvníků. Pro rumunské návštěvníky je návštěva české obce v Rumunsku snad i více ojedinělý zážitek než pro některé české návštěvníky. Oblast je díky těmto festivalům, poloze, akcím a propagaci na sociálních sítích stále známější a díky nim proudí nejen do této, ale i do ostatních českých obcí Banátu mnoho návštěvníků.

V posledních letech se místo postupně mění ze zanedbané hornické obce na atraktivní destinaci s velmi zajímavým turistickým vyžitím. Tato práce si dává za cíl vyhodnotit, jaký vliv má cestovní ruch na místní komunitu. Jestli pozitivní anebo negativní, s důrazem na místní mezilidské vztahy.

Práce je uskupena do několika kapitol, kdy je nejprve popsán cíl práce a výzkumná otázka, dále je popisován metodický postup. Následuje teoretická část, ve které jsou popsány a vysvětleny principy a koncepty, které umožnily správný způsob realizace zvolené výzkumné strategie.

V praktické části je stručně podána základní charakteristika a historie zkoumané oblasti včetně v ní konaných výše uvedených festivalů. V další fázi je v rámci hlavního výzkumu, na základě polostrukturovaných rozhovorů, zkoumán vliv cestovního ruchu na místní komunitu.

Následně jsou prezentovány výsledky výzkumu, které jsou pak diskutovány a doplněny o doporučení pro další výzkum a praxi cestovního ruchu v Eibenthalu.

¹ Cazanele Dunarii je populární turistická oblast, skládá se z přírodně vytvořených jeskyní a vrchů. Nachází se zde vytesaná socha Decebaluse Rexe, posledního krále tehdejší Dacie

2 Cíl práce a metodika zpracování

2.1 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je zjistit, jaký postoj má místní komunita Eibenthal (Banát, Rumunsko) k cestovnímu ruchu. Z výzkumných studií, které se zabývaly obdobnou tematikou zejména v oblastech východní, střední a jižní Evropy (K. Vodeb, Z. Medarić 2013; V. Pavluković, T. Armenski, J. M. Alcántara-Pilar 2017; J. Brankov, I. Penjišević, N. Čurčić, B. Živanović 2019; D. Gračan, L. Lučić 2022) vyplývá, že místní komunity nejcitlivěji vnímají dopady cestovního ruchu na jejich ekonomiku, společnost (mezilidské vztahy) a životní prostředí. Pouze Gračan a Lučić (2022) jako jediní řeší problematiku cestovního ruchu na vztahy v komunitě, z toho je patrné, že jí je věnováno málo pozornosti, a proto je výzkum této práce zaměřen na tuto problematickou oblast, která zasluhuje podrobnější poznání. Hlubší poznatky vyžadují kvalitativní strategii (např. Sharpley 2013 či Sharpley 2014 cit. in García, Vázquez a Macías 2014: 38), proto byl zvolen tento přístup, konkrétně případová studie.

Metodologickým rámcem výzkumu byla zvolena metoda zakotvené teorie, která je dle Řiháčka a Hytycha (2013) pravděpodobně nejdříve využívaným přístupem v kvalitativním výzkumu. Upřesňují, že tato teorie byla formulovaná Glaserem a Straussem v roce 1967 na poli sociologie, ale dále se rozšířila do dalších vědeckých disciplín a k modernějšímu stylu bádání.

2.2 Metodika zpracování

2.2.1 Metodický postup

Jako hlavní postup byla zvolena kvalitativní výzkumná strategie. Konkrétně byla aplikována metoda zakotvené teorie (grounded theory method dále jen GTM). Tato metoda dle Řiháčka a Hytycha (2013) usiluje o vytváření teorií pevně zakotvených v datech, čímž se vymezuje například proti teoriím, které jsou vytvářeny intuitivním či spekulativním způsobem. Nejedná se podle nich přitom jen o metodu analýzy dat, ale o komplexní přístup, který řídí celý výzkumný proces od hledání výzkumné otázky až po publikaci výsledné teorie a její případně

rozvíjení. K tvorbě konceptů využívají otevřené kódování, které slouží k zachycení „esencí“ konkrétních analyzovaných událostí či jevů. Z otevřeného kódování se postupně stává axiální kódování, kdy výzkumník neustále porovnává významové jednotky a koncepty. Řiháček a Hytych (2013) uvádějí, že „*GTM je někdy označována jako metoda neustálého porovnávání*“. Poslední fázi označují jako selektivní kódování, které umožňuje stanovit vztahy mezi nalezenými koncepty.

Výzkum probíhal dva týdny v srpnu 2021 přímo na místě v rumunském Eibenthalu.

Na základě prostudování teoretických východisek bylo zjištěno, že výzkumů vlivu cestovního ruchu na vztahy mezi místní komunitou, v oblastech Balkánu a jihovýchodní Evropě, nebylo provedeno mnoho. Poznatky shrnuté v teoretických východiscích posloužily k zformulování otázek pro informátory (viz příloha č. 1). Na tomto základě je stanovena následující výzkumná otázka: „*Jaký má cestovní ruch vliv na vztahy mezi místní komunitou*“

2.2.2 Metody sběru dat

Při zpracovávání části praktické bylo přikročeno k provedení primárního výzkumu. Autor se rozhodl jako jednu metodu výzkumu použít vlastnoručně psaný cestovní deník, který pomohl upřesnit výzkumnou otázku a při pozdějším zaznamenávání rozhovorů a psaní praktické části pro připomenutí událostí. Byl proveden sběr primárních dat, a to v rámci kvalitativního výzkumu pomocí polostrukturovaných rozhovorů, které byly nahrávány na nahrávací zařízení Olympus. Některé byly předem domluveny s místními informátory, některé vznikly přímo v obci na doporučení jiných informátorů (takzvaná metoda nabalujících sněhové koule). Otázky byly formulovány a upřesňovány během rozhovorů tak, aby informátoři prodiskutovali všechny kategorie, a aby z nich šlo vyvodit relevantní výsledky a upřesnit výzkumnou otázku.

2.2.3 Sběr dat

Výzkum a sběr dat pomocí polostrukturovaných rozhovorů byl proveden v srpnu 2021 na území Rumunska v obci Eibenthal přímo s českou komunitou, která zde stále žije a pracuje.

Získávání dat pomocí polostrukturovaných rozhovorů je velmi náročné z hlediska přístupu do zkoumané lokality a vybudováním důvěry ve vztazích s informátory. Proto byl autor práce rozhodnut žít u jedné z rodin, se kterou měl v plánu navázat přátelštější vztah, a dopomohla by mu například k získání dalších informátorů. K získání dalších informátorů mu měl dopomoci starosta obce, který je, shodou okolností, v příbuzenském vztahu s autorovou manželkou. Bohužel tento záměr nebyl realizován, protože se starosta rozhodl zařídit autorovi komfortnější ubytování, tedy ne u místní rodiny, ale v přilehlém penzionu. Selhání plánu, které mohlo dopomoci k nastolení důvěry a k přátelštějším vztahům, situaci velmi ztížilo. Po tom, co starosta poskytl svůj rozhovor, odjel na dovolenou a informátoři si vůči autorovi vytvořili značný odstup, protože to byl „starostův člověk“. Díky tomu bylo narušeno budování důvěry mezi informátory a autorem, kdy byl autor náhle označován jako „starostův známý“ nebo „starostův příbuzný“. Tento fakt velmi narušil spojení, které by se přirozeně vytvořilo, a bohužel prvních pár dnů nikdo nechtěl poskytnout rozhovor. Situace se ale změnila, když autor práce požádal o pomoc svého tchána, který se tou dobou nacházel shodou okolností v obci. Díky tomu, že v obci mnoho let žil a pracoval, je v obci občanům známý a dokázal tzv. prolomit ledy. Důvěra informátorů stoupla a někteří obyvatelé byli ochotni poskytnout rozhovor.

Rozhovory byly připraveny ve třech formátech, kdy jeden náležel řadovým obyvatelům, další byl pro starostu obce a poslední pro místní podnikatele, kteří pořádají anebo spolupořádají různé festivaly a akce.

Jako první byl uskutečněný rozhovor se starostou obce, který se uskutečnil 7. 8. 2021. Byl dotazován na zapojení obyvatel, kooperaci s místními podnikateli, případnou spolupráci s organizacemi v České republice na zvýšení turismu, ale také na vliv turismu na místní komunitu.

Druhý rozhovor, který se konal 13. 8. 2021, poskytnul manželský pár, který byl doporučen autorovým tchánem. V obci žijí od narození a pro účely této práce dostali pseudonym „Baragan“ a „Baraganova žena“.

Třetí rozhovor uskutečněný 14. 8. 2021. poskytla členka Demokratického spolku Slováků a Čechů z Rumunska. V obci aktivně nežije, ale vyrůstala zde a stále zde žije její rodina. Díky tomu, že je členkou kulturního spolku, má přehled o zákulisních informacích organizace festivalu a kulturních akcích. Byla dotazovaná na spolupráci s Českou republikou, vliv cestovního ruchu na obec a místní komunitu a komunitní vztahy.

Čtvrtý rozhovor poskytl bývalý předseda místní organizace, který se uskutečnil 14. 8. 2021 na doporučení „Baragana“, jelikož jsou příbuzní. Bývalý předseda je „srdcař“ a v podstatě pro obec dýchá a snaží se nashromáždit literaturu, fotografie a co nejvíce informací o jeho obci.

15. 8. 2021 poskytla pátý rozhovor „Kmotříčka“, je to matka starosty a zároveň starousedlice.

Šestý rozhovor se konal 16. 8. 2021 a poskytl ho místní podnikatel, který pořádá a spolupořádá spousty kulturních akcí v obci a je spoluvlastník restauračního zařízení a ubytovacích zařízení. Byl dotázán na vlivy turismu v jeho obci, i tento rozhovor byl namířen na skladbu návštěvníků (národnost, věk, motivace), ale i na vliv turismu na místní komunitu.

Sedmý rozhovor se uskutečnil na doporučení výše zmíněného podnikatele. Byl zrealizován 17. 8. 2021 a poskytl ho místní kronikář přezdívaný „Stařešina“, který je dle jeho slov kronikář celé obce. Vždy chodí za návštěvníky do místního restauračního zařízení, kde vypráví příběhy z obce.

Sběr dat v rámci primárního výzkumu proběhl pouze osobním kontaktem přímo v destinaci. Všichni zúčastnění byli informováni o obsahu práce a formátu rozhovoru a všichni souhlasili s pořízením audiozáznamu a zveřejněním poskytnutých dat, tento audiozáznam byl pořizován na diktafon Olympus.

2.2.4 Interpretace dat z rozhovorů

Záznamy, které byly pořízeny na nahrávací zařízení, byly přepsány do elektronické podoby a následně vytištěny. Pro lepší orientaci byla pořízena

tištěná verze, v níž byly identifikovány pomocí zvýrazňovače významové jednotky. Ty byly následně vystřiženy a popsány dle významnosti. Z těchto výstřižků byly vytvořeny pozitivní a negativní shluky. Toto rozdělení není pochopitelně absolutní, jelikož vlivy cestovního ruchu nejsou vždy hodnotově jednoznačné a mělo by se na ně nahlížet ve vztahu ke zkoumaným aspektům (relativizace) a jejich intenzitě. Shluky byly dále rozděleny dle patřičných skupin (ekonomické, sociokulturní a environmentální). Díky tomuto rozdělení se začaly vytvářet výraznější shluky, které bylo možné z rozhovorů abstrahovat. Jako poslední rozdělení bylo vytvořeno na dopady na místní komunitu, které měly pozitivní, ale i negativní vliv. Toto rozdělení bylo takto vytvořeno, jelikož tato data z rozhovorů ukázala, že právě zde se objevilo nejvíce významových střetů.

Interpretace dat získaných z rozhovorů je provedena v kapitole [4.2.1](#).

Hlavním nedostatkem tohoto výzkumu bylo načasování a velká nedůvěra k autorovi, která pramenila od příbuzenského vztahu autorovy manželky ke starostovi.

Nepříznivým faktorem bylo načasování a celkový čas výzkumu. Tento výzkum se uskutečnil týden před chystaným hudebním festivalem, a odehrával se jen po dobu 12 dní. Pokud by bylo možné získat větší důvěru a víc diverzifikovat soubor informátorů (více informátorů z mladší generace, nebo lidi v produktivním věku, ubytovatelů, nebo podnikatelů), mohl by výzkum přinést více relevantních dat.

3 Teoretická východiska

Za posledních několik desítek let bylo publikováno mnoho odborných prací, které se zabývají vlivem anebo dopady cestovního ruchu na komunitu (například Cohen 1984; Vodeb, Medarić 2013; Kim, Uysal a Sirgy 2013; Sharpley 2014; García, Vázquez, Macías 2015; Pavluković, Armenski, Alcántara-Pilar 2017; Půtová 2018; Pásková 2009,2012,2018; Brankov, Penjiševi, Ćurčić, Živanović 2019). I přes to, že této problematice bylo věnováno mnoho pozornosti, je zde stále prostor pro další výzkum.

Tato část se zabývá hlavními výstupy těchto výzkumů s důrazem na zásadní koncepty a významné tematické střety.

3.1 Dopady cestovního ruchu na místní komunitu

Existují různé kategorie dopadů cestovního ruchu. Těmi základními jsou ekonomické, sociokulturní a environmentální. Kim, Uysal, Sirgy (2013) tvrdí, že všechny tyto dopady mohou být pozitivní, ale také negativní. Pásková (2009) rozděluje dopady cestovního ruchu podobně, ale používá další kritéria. Dle prostorového členění na globální, národní, regionální nebo lokální anebo dle časového na krátkodobě, či dlouhodobě působící. Pásková (2009) rozlišuje tyto dopady dle charakteru změny, a to na vratné (tedy dočasné) a nevratné (tedy trvalé).

Pásková se Zelenkou (2018) tuto základní myšlenku rozdělení rozvíjejí a z těchto dimenzí vybírají tři hlavní, které jsou environmentální, sociokulturní a ekonomické. O těchto třech dimenzích mluví i v rámci společenské odpovědnosti, do které zahrnují jak odpovědnost organizací, tak ale i odpovědnost jednotlivců na různých geografických úrovních.

Někteří autoři (např. Butler 1980) tvrdí, že každá destinace má svůj životní cyklus rozvoje cestovního ruchu. Důležitá je také „únosná kapacita“ (Pásková 2012).

„Nejdůležitější je, že dopad cestovního ruchu na blahobyt obyvatel komunity se může výrazně lišit jako přímá fáze komunity v životním cyklu rozvoje v závislosti na tom, ve které fázi se destinace nachází (zavedení, růst, brzká zralost, pozdní zralost a pokles)“ (Kim, Uysal, Sirgy 2013)

García, Vázquez a Macías (2015) ve své práci komparovali desítky studií, které se zaměřovaly na vlivy cestovního ruchu na místní komunitu, a zjistili, že komunity, na které působí cestovní ruch, pocítují negativní vlivy, jakými jsou například zhoršená dopravní obslužnost, problémy s parkováním, se zvýšenou kriminalitou a vandalismem, alkoholismem. Některé studie uvádějí, že cestovní ruch může vygradovat ke zvýšení prostituce. García, Vázquez a Macías (2015) upozorňují na to, že podle místních obyvatel pozitivní vlivy převládají nad negativními. Jako příklad uvádějí nové pracovní pozice, nebo zlepšení ekonomické situace komunity, větší zájem o vlastní kulturu a památky a celkové zlepšení životní úrovně.

Upozorňují, že výsledky se mohou lišit dle geografického umístění výzkumu. Usuzují, že dopady cestovního ruchu na místní komunitu jsou hluboko zakotvené v čase a místě. Výsledky se mohou lišit, a to z důvodů odlišné topografie, kulturního dědictví, kultury obecně, historie a infrastruktury, i když různě geograficky umístěné země mohou mít podobný výsledek, tak některé charakteristiky jsou stále jedinečné a založené na místním obyvatelstvu. *„Jediným dlouhodobým řešením globalizace je glokalizace“* (Ryan, Gu 2007)

Gračan a Lučić (2022) zkoumali, jaký vliv má cestovní ruch na kvalitu života místních obyvatel v turistické destinaci Elafitské ostrovy v chorvatském Jadranském moři. Jejich práce byla rozdělena do dvou primárních výzkumů, kdy jeden z nich byl formou dotazníkového šetření a druhý formou strukturovaných rozhovorů s manažery participujícími v cestovním ruchu. Prvního primárního výzkumu (dotazníkového šetření) se zúčastnilo více než 10 % obyvatelstva, kteří byli náhodně vybraní. Z výzkumu je jasné, že obyvatelé mají pozitivní vztah k cestovnímu ruchu. Může za to fakt, že většina respondentů se živí cestovním ruchem, ale i to, že jim dle jejich názoru cestovní ruch pomáhá s udržováním místních tradic a k renovaci místních historických budov. Většina (80 %) respondentů uvedla, že setkání s návštěvníky je velmi cennou zkušeností, ale i přesto si jsou místní obyvatelé vědomi skutečnosti, že cestovní ruch přináší i negativní vlivy. Uvádějí například zvýšenou trestnou činnost, alkoholismus, krádeže, hazardní hry nebo užívání drog. Menší část respondentů (20 %) se domnívá, že má turismus nežádoucí vliv na zvyky a místní kulturu. Stejně

procento respondentů uvedlo, že nárůst návštěvníků vedl ke zhoršení vztahů (k odcizení) mezi návštěvníky a residenty.

Druhého primárního výzkumu výše uvedené autorské dvojice se zúčastnili hoteliéři, zaměstnanci v realitách, zaměstnanci z informačního centra, a další zaměstnanci v cestovním ruchu. Strukturované rozhovory ukázaly, že pozitivní ekonomické, sociální a kulturní dopady cestovního ruchu převažují nad jeho negativními dopady, ale připustily i škodlivé účinky cestovního ruchu na životní prostředí. Také podotýkají to, že je důležité, aby se místní zúčastnili plánovacího procesu v cestovním ruchu.

I přes uznání přínosů cestovního ruchu a vysokou míru podpory jeho rozvoje vyjadřovalo místní obyvatelstvo velkou nespokojenost se svým osobním vlivem a zapojením do procesu plánování a rozhodování o rozvoji.

3.2 Vztah mezi hostem a hostitelem

Moderní cestovní ruch proměnil tradiční pojetí vztahu mezi hostitelem a hostem založený na dohodách o ochraně, reciprocitě a vzájemných právech a povinnostech. Dříve se hosté zpravidla stávali dočasnými členy rodiny hostitele, přičemž respektovali pravidla hostitelova domova. Současní účastníci cestovního ruchu se díky jeho komerčnímu pojetí z hostů proměnili v konzumenty zážitků a hostitelé se stali poskytovateli těchto zážitků (Cohen, 1974 in Půtová 2018).

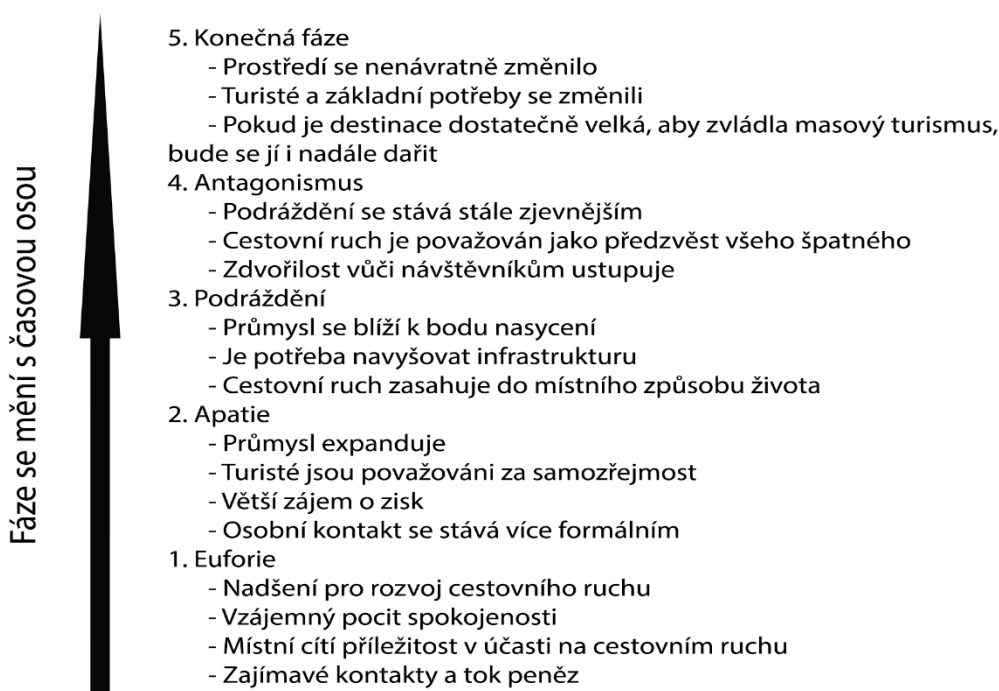
Avšak nákup služeb není tak jednoduchý jako koupě již vyrobeného zboží. Ve službách a pohostinství je situace složitá hlavně tím, že každý člověk je unikátní a každý člověk má jiný vkus a jiné potřeby, dalo by se využít již vžitě slovní spojení „sto lidí, sto chutí“. Služby vždy zahrnují určitou formu sociální interakce: „*koupit si nějakou službu znamená koupit si určitou formu sociální nebo sociologické zkušenosti*“ (Urry, 2002).

Sharpley (2014) se domnívá, že forma a povaha vztahů mezi hostiteli (místní komunitou) a hosty se evidentně výrazně liší od strukturovaných obchodních setkání, tyto vztahy přirovnává k až spontánním, nahodilým setkáním, nebo dokonce vztahy, které nemusí vůbec zahrnovat žádný kontakt anebo ani žádnou komunikaci. Připomíná Krippendorfovo (1987) členění residentů do čtyř následujících skupin: osoby, které nepřetržitě obchodně jednají a jsou

v přímém kontaktu s návštěvníky; na ty, kteří nepravidelně obchodují a jsou nepravidelně v kontaktu s návštěvníky, na ty, kteří jsou v pravidelném kontaktu a částečně získávají příjem z cestovního ruchu; a na ty, kteří nejsou v kontaktu s návštěvníky vůbec.

Produkty pohostinství se již pro zákazníky stávají zážitkem: „zákazníci si nekupují poskytování služeb, kupují si zážitky; nekupují si kvalitu služeb, kupují si vzpomínky; nekupují si jídlo a pití, kupují si zážitky z jídla“ (Hemmington, 2007).

Půtová (2018) ve své práci odkazuje na práci Doxeyho (1975,1976), který jako jeden z prvních definoval pětistupňovou škálu podráždění návštěvníků v destinaci



Obrázek č. 1 Doxeyho iritační index

Zdroj Doxey (1975, 1976)

tzv. Doxeyho iritační index (irridex). Toto podráždění prý pochází z fyzické přítomnosti návštěvníků, mezi zásadní faktory patří jejich počet, typ, délka jejich pobytu, rozdíly a kulturní vzdálenosti mezi hostiteli a hosty nebo také cizí vlastnictví místních zdrojů. Toto mohou být primární faktory, které ovlivňují sociokulturní strukturu. Postoj hostitelů je v rané fázi rozvoje cestovního ruchu v destinaci obvykle pozitivní, ale s tím, jak cestovní ruch vyvíjí tlak na místní společnost, se stává stále negativnějším (viz Obrázek č. 1)

Půtová (2018) tvrdí, že konflikty mezi hosty a hostiteli jsou ovlivněny třemi faktory: povahou a rozsahem komodifikace hostitelské kultury, využíváním přírodních a kulturních zdrojů, a stupněm ekonomické závislosti hostitelské komunity na cestovním ruchu. Za klíčový faktor považuje kulturní komodifikaci a kulturní závislost na cestovním ruchu. Mezi hlavní konflikty mezi hosty a hostiteli řadí konflikt způsobený rozdílem v ceně, kterou platí návštěvník a „chudý“ místní. Tím myslí rozdíl v kupní síle mezi hosty a hostiteli, který společně s turistickou inflací, vede ke „*snížení dostupnosti zboží běžné denní potřeby, kongesci veřejných prostor a komunikací*“ (Pásková 2012).

Brankov, et al. (2019) odkazují ve své práci na teorii sociální výměny (social exchange theory, ve zkratce: SET), která je nejběžněji využívána při vysvětlování reakce obyvatel na cestovní ruch. Tato teorie dle nich předpokládá, že každá interakce mezi jednotlivci a skupinami zajišťuje výměnu zdrojů. V podstatě se ukazuje to že, pokud obyvatelé hostitelské země předpokládají, že budou mít prospěch z výměny jejich zdrojů bez významných nákladů, budou se účastnit procesu této výměny s návštěvníky a podporovat tak více komunitní rozvoj cestovního ruchu v destinaci. Na druhou stranu, pokud se domnívají, že expanze cestovního ruchu by přinesla více nákladů než výnosů, je pravděpodobné, že budou proti expanzi cestovního ruchu.

Půtová (2018) ve své práci přišla na to, že sociální interakce mezi hosty a hostiteli provedených na přelomu 60. a 70. let 20. století převládaly negativní interpretace dopadu cestovního ruchu na hostitelské komunity a procesy sociokulturních změn. Vysvětluje, že to byly důsledky přesvědčení, že moderní cestovní ruch narušuje tradiční vztahy mezi hostiteli a hosty založené na dohodě o ochraně, reciprocitě a vzájemných právech a povinnostech. Vztahy mezi hostiteli a návštěvníky se změnil v komercializovanou pohostinnost.

Dodává, že cestovní ruch zaznamenal výzkumný obrat, který zahrnoval předpoklad, že místní komunity mají sociální, ekonomické nebo politické zdroje, které jim umožňují vyrovnat se sociokulturními důsledky cestovního ruchu. To je dle jejího názoru důvod, proč se v 90. letech začaly intenzivněji zkoumat pozitivní dopady cestovního ruchu na hostitelskou kulturu a byl více testován

předpoklad, že cestovní ruch umožňuje posilování místních kulturních zájmů, hrdosti hostitelů na jejich kulturu, kulturního dědictví a etnické identity.

Ve své publikaci Půtová (2018) uvádí, že *„Na cestovní ruch lze tedy pohlížet také jako na nástroj, který hostitelé využívají k získání místní moci a vnějšího uznání, protože umožňuje vytvářet efektivní způsoby jednání a asertivní techniky, pomocí kterých se zástupci místní hostitelské kultury mohou pozitivně vyrovnat s interakcemi s hostiteli, nebo úspěšně překonat negativní dopady cestovního ruchu.“*

3.2.1 Dopady cestovního ruchu na sociokulturní prostředí komunity

Cestovní ruch má negativní, ale i pozitivní dopady na sociokulturní prostředí komunity. Toto tvrzení podporují Kim, Uysal a Sirgy (2013), kteří tvrdí, že negativní dopady na sociokulturní prostředí přicházejí již ve fázi rozvoje. Zmiňují například dopravní zácpy, přeplněnost ve veřejném prostoru, vzrůstají sociální neduhy, jako organizované žebrání, hazard, obchod s drogami. Poukazují na to, že cestovní ruch má negativní dopad na kulturní prostředí. Turismus považují za „vykořisťovatele kultury“, neboť podle nich vede k narušování tradičních kulturních struktur a ke změně ve vzorci chování místních obyvatel.

Dodávají také, že dopady cestovního ruchu mají pozitiva. V sociálním prostředí uvádějí příklad modernizace rekreačních zařízení, parků a silnic. Za přínos cestovního ruchu v kulturním prostředí považují cestovní ruch jako takový prostředek, který pomáhá k oživení některých kultur a zvyků, které se udržují díky turismu.

Pásková (2012) ovšem uvádí, že se dopady cestovního ruchu na sociokulturní prostředí neprojevují tak zřetelně a bezprostředně, tvrdí, že jsou hůře identifikovatelné a měřitelné. Uvádí, že tyto dopady jsou méně medializované a též méně zkoumané.

Poukazuje na to, že cestovní ruch přispívá k dualizaci společnosti. Pásková (2012) upozorňuje na to, že se společnost, kde je intenzivní cestovní ruch, rozděluje na dvě rozdílné socioekonomické třídy, na chudé a bohaté. Podle ní toto rozdělení vzniká v těchto destinacích (kde je intenzivní cestovní ruch), na této intenzitě výrazně profituje skupina podnikatelů v cestovním ruchu. Zatímco zbytek místních

obyvatel trpí zvýšenými životními náklady díky způsobené inflaci, která vytváří intenzivní cestovní ruch.

Pásková (2009) dále tvrdí, že vlivy cestovního ruchu se vyznačují změnami v rovině psychologické, sociální, kulturní, ekonomické a urbanistické a projevují se jak materiálně, tak i imateriálně. Usuzuje, že oproti vlivům na přírodní prostředí jsou vlivy na sociokulturní prostředí hůře měřitelné a jsou subjektivnějšího a latentního charakteru. Tento dopad považuje za součást turistického znečištění, jehož vlivy jsou především spojovány s kongescí veřejných prostorů a komunikací, stresem místních obyvatel vyvolaný přítomností velkého množství návštěvníků v destinaci. Dodává, že vlivy cestovního ruchu na sociokulturní prostředí jsou provázány s vlivem na přírodní prostředí, a že se navzájem ovlivňují.

3.2.2 Sociální efekty

Andereck a Nyaupane (2011) přišli s metodou, jak měřit kvalitu života místní komunity, která je vystavována turismu. Sestavili velký soubor položek (dohromady 38) z různých publikovaných zdrojů, které souvisí s komunitními aspekty a prokazatelně ovlivňují život místní komunity. Zmiňují například zachování klidu a ticha, pocit bezpečí, čistotu vzduchu a vody, dobrou a dostupnou veřejnou dopravu, fungující ochranu obyvatelstva (policie a hasičský záchranný sbor) a jiné. Vliv turismu na místní komunitu měřili tak, že rozdali informátorům tři sady otázek související se zmíněnými 38 aspekty komunity:

- 1) Jak jsou spokojeni s těmito aspekty komunity
- 2) Jejich vnímání důležitosti těchto aspektů komunity
- 3) Rozsah, v jakém tyto aspekty komunity jsou ovlivněny (oslabeny nebo zesíleny) cestovním ruchem

Tato metoda jim dopomohla monitorovat dopady cestovního ruchu také z hlediska sociálních efektů. Zjistili, že obyvatelé, kteří jsou ovlivněni turismem, vnímají turismus jak pozitivně, tak i negativně v sociálních aspektech. Díky své práci zjistili, že místní obyvatele vidí v turismu (v pozitivním slova smyslu) více pracovních příležitostí, lepší možnost nakupování, lepší propagaci destinace. Jako nevýhody uvádějí větší kriminalitu a horší dopravní situaci.

Demonstrační efekt vede dle Páskové (2012) k procesu akulturace, zmiňuje efekt módnosti. Ten se projevuje zvýšeným zájmem o turistickou destinaci jak ze strany návštěvníků, tak i ze strany investorů a v samotném využití daných atraktivit cestovního ruchu. V cestovním ruchu tento efekt přispívá k poněkud šablonovité prezentaci destinace. Vznik těchto moderních destinací ovlivňuje jejich životní cyklus destinace a přispívá ke zvýšené koncentraci návštěvníků.

Sharpley (2014) uvádí, že existuje tzv. „kulturní výměna v cestovním ruchu“, myslí tím, že obě strany (host i hostitel) přinášejí do setkání své vlastní kulturně definované očekávání, chování, předsudky, ty však dokážou pro svoji potřebu „byznysu“ pozastavit. Poukazuje na to, že pro místního obyvatele to znamená, že bude dělat obchod jako vždy a pro návštěvníka to znamená nový a nevšední zážitek. Reakce místních lidí na návštěvníky, zejména těch, kteří se zabývají cestovním ruchem, jsou spíše podmíněny komerční formou jejich setkání, než že by odrážel jejich skutečný postoj k nim.

Díky zvýšenému cestovnímu ruchu v destinaci dochází dle Páskové (2012) k inscenizaci, což popisuje jako „*komerčně motivované předvádění tradic a obyčejů zpravidla ve smyslu vžitých představ návštěvníků o kultuře daného etnika*“. Dodává, že ve snaze maximalizovat příjmy z cestovního ruchu dochází k narušení autentických prvků místní kultury či umělému ožívování již neprovozovaných obyčejů, označovaných jako „pseudoudálosti“.

Za specifickou formu inscenizace považuje folklorizaci, kdy v rámci nabídky v určité destinaci dochází k nepřiměřenému zdůrazňování i umělému ožívování prvků lidové kultury, aby se mohly stát součástí komerční nabídky. Bodlender (1991 in Pásková 2012) pro tento jev používá pojem „Ersatz Folklore“. Jako příklady lze uvést tance v lidových krojích, lidové slavnosti vytržené z tradičních časoprostorových souvislostí a reálného života místní komunity.

Sharpley (2014) tvrdí, že povaha interakce mezi návštěvníky a místními obyvateli může být určena řadou faktorů souvisejících jak se strukturou setkání, tak se sociokulturními rozdíly mezi nimi. Popisuje, že vnímání návštěvníků rezidenty je pravděpodobně ovlivněno existujícím povědomím o jejich rozdílných kořenech. Zmiňuje například starší výzkumy, kde se zjistilo, že chování návštěvníků je vnímáno hostiteli různě podle jejich národnosti, zatímco v novějších studiích,

kteře se současne zaměřuji jak na návštěvníky, tak na místní obyvatelē, odhaluji, jak rozdílný smysl pro nacionalismus mezi oběma skupinami může různými způsoby ovlivnit povahu jejich setkání. Domnívají se, že vnímání cestovního ruchu obyvateli je pravděpodobně ovlivněno jejich dřívějšími postoji nebo přesvědčením o konkrétních typech návštěvníků a skutečnou povahou sociální interakce, která vyplývá z předsudků návštěvníků o samotných obyvatelích.

Sharpley (2014) jako příklad uvádí letovisko v Turecku, kde místní hoteliéři zaujímali velmi negativní postoj k ruským návštěvníkům. Hoteliéři ale věděli, že Rusové zde utrácejí nemalé peníze, a i přestože jejich vztah k ruským návštěvníkům byl negativní, nezměnilo to jejich vztah k turismu jako k celku. Dalo by se říci, že podmínění vztahu s turismem je jeho komerční využití a reálně tak neodráží skutečný vztah mezi nimi.

3.2.3 Dopady kulturních událostí na místní komunitu

Sociální dopady na komunitu mohou mít dle Parka (2007) pozitivní, ale i negativní vliv na změny sociokulturních podmínek, které přímo nebo nepřímō vyplývají z aktivity projektu nebo programu pořádaného místní komunitou. Pozitivní vlivy jsou takové, že festivaly a jiné kulturní akce mohou generovat zvýšení příjmů a pracovních příležitostí pro místní obyvatelē (Dwyer et al. 2000) a mohou dopomoci oživit život ve městě a nabídnout jeho obyvatelům znovuobjevenou hrdost ke svým zvykům a tradicím. Gursoy, Kim a Uysal (2004) zmiňují, že festivaly a jiné kulturní události mohou posílit sociokulturní identitu a také mohou dopomoci budovat sociální soudružnost komunity. Getz (2010) se domnívá, že festivaly mohou prodloužit turistickou sezónu, zlepšit a vytvořit image destinace, podpořit kulturu, umění, dědictví a ochranu přírody a rozvoj komunity. *„Festivaly mají pozitivní dopad na kvalitu života komunity tím, že poskytují příležitost uniknout z každodenní životní rutiny a pomáhají k tomu, aby se rodiny a přátelē mohli socializovat v rámci větší komunity“* (Earls, 1993).

Pavluković, Armenski, Alcantara-Pilar (2017) uvádějí, že festivaly však mají řadu negativních dopadů. Mohou to být podle nich změny v tom, jak moc si rezidenti váží své komunity, znečišťování životního prostředí

a odhazování odpadků v přírodě, vyšší ceny základních služeb, exodus obyvatel, přerušování tradičního podnikání, hluk a davy lidí, nebezpečné sexuální chování, požívání alkoholu a drog, konflikty s návštěvníky festivalů, xenofobie, komodifikace a vykořisťování kultury a tradičního způsobu života. Ještě důležitější je, že tyto negativní dopady mohou vážně poškodit image události a snížit tak podporu komunity. Celkově však tvrdí, že festivaly jsou především sociálním fenoménem s potenciálem poskytnout řadu převážně pozitivních sociálních dopadů.

Ačkoli je studium vlivu kulturní orientace na postoj místní komunity k dopadům festivalů v plenkách, existují důkazy naznačující, že kultura má vliv na vnímání jejich sociálních dopadů hostitelskou komunitou.

3.2.4 Sociální dopady hudebních festivalů na místní komunitu

Pavluković, Armenski, Alcantara-Pilar (2017) vytvořili vědeckou studii, která se zaměřuje na sociální dopady hudebních festivalů na místní komunitu. Ta zkoumá závažnost sociálních dopadů velkých hudebních festivalů na hostitelské komunity. Domnívají se, že důležitou roli vnímaných dopadů na jejich přijetí nebo odmítnutí, se snaží zjistit pomocí metody Festival Social Impact Attitude Scale (FSIAS) (Delamere 2001). Výzkum se odehrál ve dvou zemích (v Maďarsku to byl festival Sziget a v Srbsku to byl festival Exit). Tyto země si vybrali hlavně ze tří důvodů: první je ten, že jsou to země, které mají podobné politické a ekonomické nastavení a jsou to tzv. postkomunistické země, které zažily přechod na tržní ekonomiku. Druhý důvod je, že oba hudební festivaly mají podobnou minulost, oba vznikly v dobách politických nepokojů. Posledním důvodem je, že se oba festivaly konají každoročně a vystupují na nich podobní interpreti a také je navštěvují podobní návštěvníci.

Pavluković, Armenski a Alcantara-Pilar (2017) například poukazují na to, že Maďarsko je spíše individualistická společnost, která je vysoce inovativní a upřednostňuje jedinečnost a odlišnost od ostatních. Kdežto srbská společnost je více autoritativní a tím má spíše větší potřebu mít společenský a morální řád.

Dle nich to může znamenat, že hostitelské komunity z individualistických společností by mohly mít větší souhlas s pořádáním festivalů, jelikož společnosti,

kteřé jsou individualistické, nejsou tolik společenské, a kladou důraz spíše na individuální než kolektivní hodnoty. Lze tedy podle nich očekávat, že maďarská komunita bude méně pozorná k dopadům festivalu na komunitu.

Usuzují, že komunity, které jsou spíše autoritativní, mají větší tendenci spoléhat se na jejich vůdce, v tomto případě na management festivalu, při přijímání důležitých rozhodnutí ohledně plánování a rozvoje. Poznávají, že v autoritativním společenství má místní komunita menší příležitosti k využívání festivalových výhod, protože tato komunita je méně zapojena do organizačních a rozhodovacích procesů.

Pavluković, Armenski a Alcantara-Pilar (2017) zjistili, že u obou národů převažují pozitiva nad negativy. Ačkoliv by oba národy měly mít rozdílné výsledky, například v zapojení do organizace festivalu, překvapivě jim vyšly velmi podobné výsledky a to, že se většina komunity zapojuje do její organizace. Podle jejich zjištění oba národy nevidí, že by se místní komunita měla obávat o svoji bezpečnost a zvýšenou kriminalitu po dobu konání festivalů. Dle jejich předpokladů byla srbská strana více národně hrdá oproti straně maďarské. Oba národy pocitovaly pozitivní ekonomické dopady, na srbské straně ale cítily ekonomické dopady o něco pozitivněji. Sociální náklady byly dle jejich předpokladů u maďarského obyvatelstva vyšší než u srbského. Poslední zkoumanou oblastí byly environmentální náklady a zde byly u Srbů vyšší než u Maďarů.

Metodu FSIAS tato autorská trojice doporučuje a získaná data korespondovaly s výsledky jiných studií, které použily stejnou metodu.

4 Praktická část

4.1 Základní charakteristika zkoumané oblasti



Obrázek č. 2 Mapa Banátu
Zdroj: Cultures.cz (2017)

Krecu (2015) uvádí, že Banát je etnicky smíšená historická oblast východní Evropy. Zmiňuje, že tento region je přírodně ohraničen Transylvánií na východě, řekou Tisa na západě, na severu řekou Maruše a na jihu řekou Dunaj.

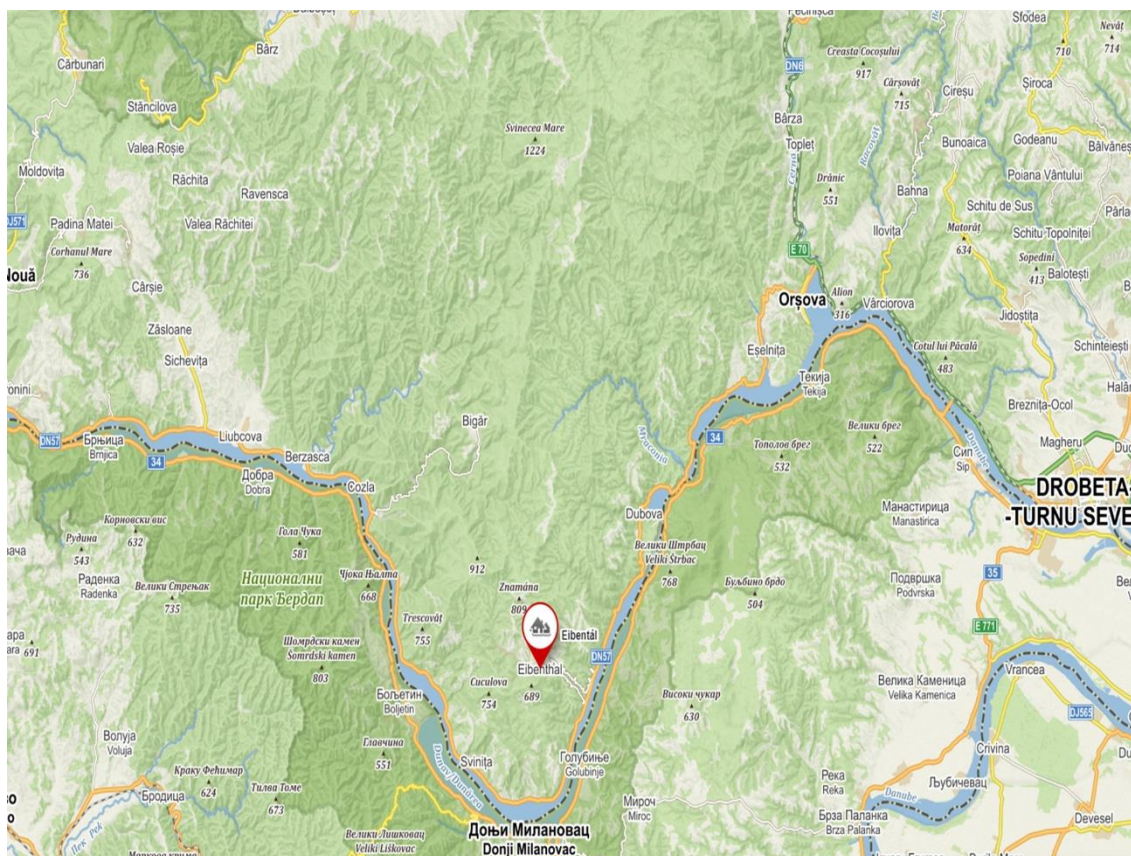
Web cultures.cz (2017) uvádí, že se tedy Banát nachází nejen v Rumunsku, ale i v Srbsku a Maďarsku (viz. Obrázek č. 3), ale česká menšina žije převážně právě v rumunské části Banátu. Zmiňuje též, že česká menšina přebývá v několika vesnicích, kterými jsou Svatá Helena, Gerník, Bígr, Eibenthal, Šumice a Rovensko, tyto obce jsou ryze české.

Visitbanat.com (2015) uvádí, že na srbské straně se nachází obce Češko Selo, kde se také koná každoroční akce „Paprikašijáda“ (je to soutěž o nejlepší paprikový guláš), a obec Kruščica, která byla Čechy osídlena jen částečně. Web zmiňuje, že se Češi nachází i v hlavním městě Srbska Bělehradu.

Obec Eibenthal se nachází na jihozápadě Rumunska nedaleko hranic se Srbskem (viz. Obrázek 3 a Obrázek 4). Flaška (2007) popisuje obec Eibenthal

jako jednu z šesti českých koloniálních vesnic na území Banátu. Flaška (2007) uvádí, že v současné době v obci žije přibližně 300 obyvatel, z čehož většina z nich jsou čeští občané.

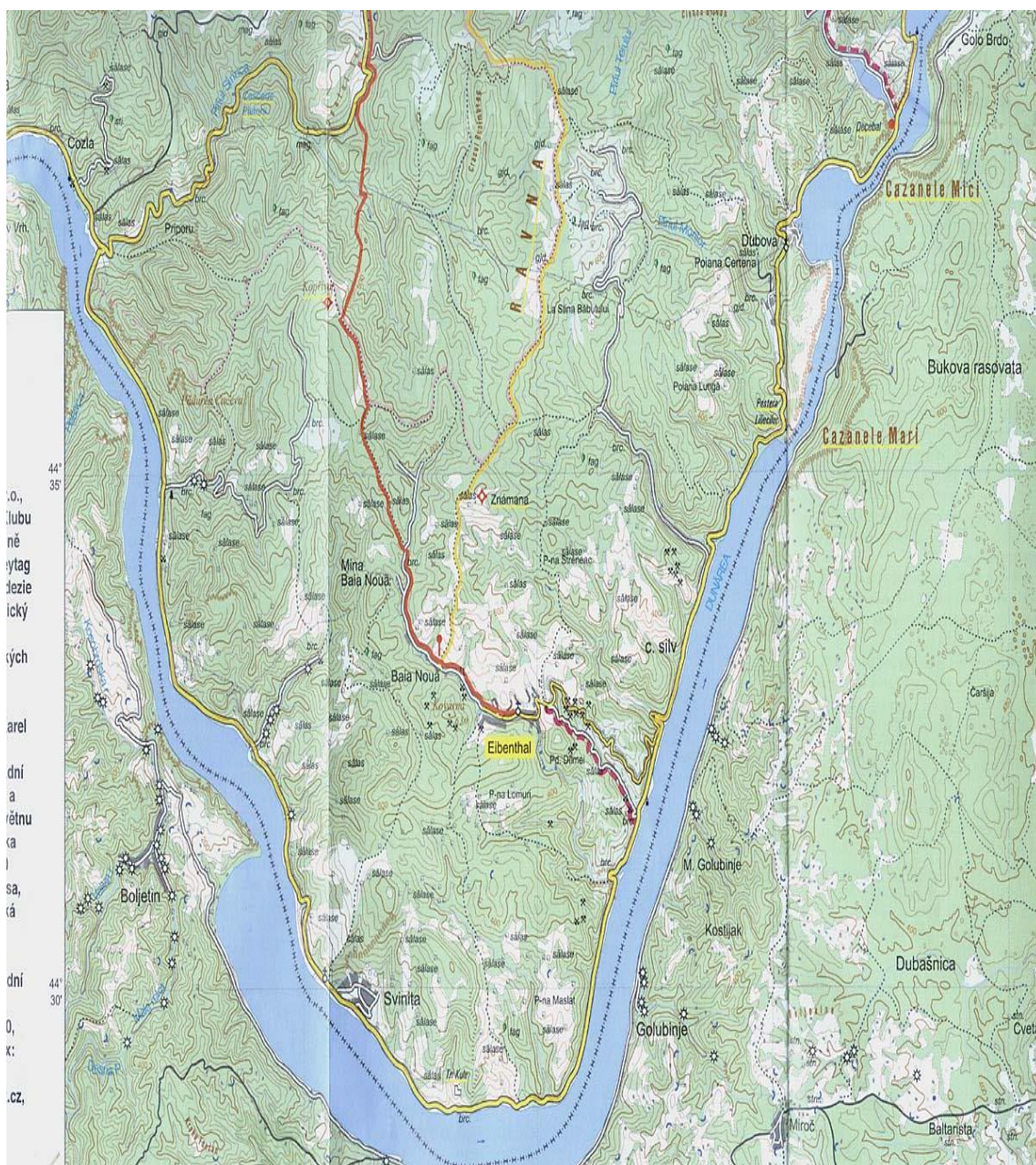
Flaška (2007) popisuje, že se obec nachází v nadmořské výšce 400 metrů nad mořem a je v blízkosti Dunaje, který je od obce pouhých šest kilometrů, respektive vede k Portile de Fier², to je název pro nejmohutnější průlomové údolí v Evropě, ale je i přirozenou přírodní hranicí mezi Rumunskem a Srbskem. Nejbližším městem je pro Eibenthal municipalita Orsova. Flaška (2007) popisuje, že toto město je vzdáleno přibližně 40 km od Eibenthalu a žije v něm okolo 10 000 obyvatel. Dále je zde popsána Orsova jako přístavní město, ale co je důležitější pro Eibenthal, je to, že toto město je hlavním vlakovým spojením pro obec. Flaška (2007) také uvádí, že Eibenthal nemá svůj obecní úřad, ale že je spojen



Obrázek č. 3 Mapa oblasti Českého Banátu s vyznačením obce Eibenthal
Zdroj: Mapy.cz (2022)

² v češtině Železná vrata, je to dle webu Visitbanat.com (2015) národní park

s obecním úřadem města Dubová a obci Ujbányje. Dále uvádí, že starostou obce je rodák a starousedlík z Eibenthalu.



Obrázek č. 4 Geografická mapa obce Eibenthal
Zdroj: Banát turistická mapa (2005)

Svoboda a Dokoupil (2009) uvádějí, že v roce 1718 byla po rakousko-turecké válce oblast Banátu přidělena rakouské monarchii, později za Rakouska-Uherska se oblast dostala zpět pod správu Uher. Dále popisují, že tuto hraniční provincii bylo v případě hrozícího nebezpečí potřeba bránit, a proto byla masivně kolonizována.

Dále tvrdí, že kolonisté byli dopraveni po vodě až k městu Moldava, zde vylodili na břeh své vozy, zvířata a hospodářské nářadí a pokračovali v cestě buď pěšky, nebo pomocí povozů údolím Almáš podél řeky Něra. Kolonizace byla dle nich zahájena v mohutných a hustých pralesích, které bylo potřeba vykácet. To šlo ovšem velice pomalu především kvůli nepříznivému podnebí. Dále popisují, že další překážkou byla poloha Eibenthalu.

Flaška (2007) uvádí, že čeští kolonisté sem přijeli z Plzeňska, Klatovska, Čáslavska a Berounska v roce 1826. Poté byla obec založena v roce 1827 v úzkém údolí podél potůčku Tisovice a své německé jméno dostala podle rozsáhlých porostů tisu, po kterých ale dnes už není ani památky.

Flaška (2007) popisuje, že od přesídlení si kolonisté slibovali zlepšení svých životních podmínek, byly jim totiž nabídnuty skvělé výhody: deset let osvobození od služby v zemské obraně, deset let daňových prázdnin a k tomu navíc zdarma obilí, dříví na stavbu domků a každé rodině 12 jiter³ půdy. Je zde popsáno, že mnohé z těchto podmínek nebyly dodrženy, většina slibované obdělávatelné půdy byla například ještě zalesněná. Na webu je uvedeno, že jelikož přistěhovalci neměli finance na cestu zpátky, museli se s novou situací vyrovnat, postavit nové domy, vykácet lesy a přeměnit je v pastviny a pole.

Flaška (2007) uvádí, že v roce 1934 zde žilo 600 obyvatel, v roce 1991 okolo 400 obyvatel českého původu a v roce 2000 již jen 302 obyvatel. Obyvatelé se většinou živili jako horníci v dolech na antracit v Ujbányji vzdálené od obce asi tři kilometry. V některých místech se netěžil jen antracit, ale i dokonce azbest.

Zmiňuje i, že do roku 2006 bylo mnoho místních obyvatel zaměstnáno v Ujbányji právě v dole na antracit. Ovšem po havárii v srpnu 2006, kdy zde v důsledku sesuvu půdy v šachtě zahynuli dva horníci, byl důl uzavřen a dnes je zde většina lidí bez práce.

³ Jitro je staročeské označení pro plošnou míru. 1 Jitro = 2837 metrů čtverečních



Obrázek č. 5 Kostel sv. Jana Nepomuckého

Zdroj: Foto autora (2021)

Svoboda a Dokoupil (2009) zmiňují, že v roce 1848 byla v Eibenthalu postavena základní škola, kde se mimo jiné konaly i bohoslužby. Dnes školu navštěvuje cca 90 dětí. Dále tvrdí, že jak kolonisté v minulosti, tak i dnešní obyvatelé, jsou velice pobožní, a proto v roce 1912 zde byl vystavěn římskokatolický kostel, který je zasvěcen sv. Janu Nepomuckému (viz Obrázek č. 5).

Česky se v obci s většinou lidí lez domluvit bez problémů. Záleží na tom, jestli je dotyčný z české rodiny, ze smíšené nebo z rumunské. Český jazyk je zde na poměrně dobré úrovni. Rozdíly oproti češtině v ČR jsou dle Svobody a Dokoupila (2009) dány třemi faktory:

- díky omezenému množství kontaktů je zde menší slovní zásoba
- v jazyce se udrželo mnoho archaismů, které už se v ČR používají nanejvýš knižně
- do jazyka proniká mnoho rumunismů, jak přebíráním slov, tak překladem.

4.1.1 Festival Banát⁴

Web Festival Banát (2021) popisuje Festival Banát jako multižánrový hudební a kulturní festival pro všechny, kteří mají rádi hudbu, divadlo, ale i recitaci poezie nebo i diskusi se zajímavými hosty.

Hudební festival dříve cestoval po jiných českých vesnicích v rumunském Banátu. Každý rok se konal v jiné vesnici. Nejčastěji na Svaté Heleně, Rovensku nebo Gerníku. Na Einbenthal lidé jezdit nechtěli z důvodu přítomnosti dolů a s nimi spojeným prachem a špínou. Ovšem dnešním organizátorům Festivalu Banát nechyběla odvaha, a tak zde v roce 2008 koupili budovu, kterou postupně upravovali pro účely ubytování návštěvníků. Eibenthal jim právě připadal odstrčený od ostatních vesnic, proto chtěli do této obce přivést život jako občané v ostatních vesnicích.

V roce 2009 pořadatelé zahájili první sezonu. Tehdy jim výdělek přineslo spíše stravování v restauraci než ubytování. Jejich zařízení totiž zahrnovalo obojí. Tehdy měli asi jen 50 ubytovaných lidí. Ovšem s odstupem času, v letech 2009 až 2019, pořadatelé ubytovali cca 4000 lidí celkově, některé opakovaně. Takže se Eibenthal stal během festivalu nejvíce vytíženým místem z hlediska ubytování

Po druhé sezoně si pořadatelé řekli, že by mohli návštěvnost rozšířit a uspořádat například nějaké zájezdy. A tak je napadlo, že by mohli začít ubytovávat školy. Školy tedy jezdily především na poznávací zájezdy, na kulturní festivaly jezdily do okolních vesnic. A tak si pořadatelé řekli, že by mohli také uspořádat nějaký ten festival.

Tehdy se spojili s organizací Člověk v tísni. Tato organizace je totiž požádala, zda by se festival nemohl uskutečnit právě v Eibenthalu. Důvodem byla finanční a politická krize v okolních vesnicích a bylo zřejmé, že ani jedna z vesnic nedokáže festival zorganizovat. A tak padl návrh, zda by se toho organizátoři neujali a neuspořádali festival. Což byl pro organizátory velký krok a samozřejmě neváhali a šli do toho. Od té doby se Festival Banát pořádá pouze zde. V okolních vesnicích

⁴ Text této kapitoly je volným přepisem z rozhovoru se zakladatelem festivalu (2021).

jsou pouze malé a místní slavnosti. Dominantním festivalem je však ten eibenthalský.

Festival je pořádán pouze na jednom místě a zpravidla trvá čtyři dny, a i z tohoto důvodu jeho přemístění ani není reálné jako u festivalů, které se konají v ostatních obcích. Pro návštěvníky festivalu tedy organizátoři vybudovali menší sociální zařízení, jako venkovní sprchy a venkovní toalety (viz Obrázek č. 6 a Obrázek č. 7)

V roce 2022 se koná již 11. ročník tohoto festivalu. Od roku 2010 se koná každý rok, s výjimkou roku 2020, kdy situaci omezila koronavirová pandemie.

Dle slov pořadatelů, byl festival založen především proto, aby Čechům ukázal obec a nastartoval cestovní ruch. Cílí totiž především na české občany. A jako zajímavost vnímají pořadatelé to, že člověk ujede cca 1 200 km a dojede na místo, kde se domluví česky, a kde si může poslechnout známé české interprety, dát si tradiční české jídlo, české pivo, ubytovat se u místních obyvatel a objevit místní kulturu. Pořadatelé ovšem nabízí i typickou rumunskou stravu.

Zajímavým faktem je, že každý rok vypravuje společnost České dráhy přímý vlak z pražského holešovického



Obrázek č. 6 Přírodní sprcha pro účastníky festivalu

Zdroj: Foto autora (2021)



Obrázek č. 7 Přírodní toaleta pro účastníky festivalu

Zdroj: Foto autora (2021)

nádraží až do rumunského městečka Orsava, který je určen právě pro návštěvníky festivalu. Z Orsavy je pak možnost přepravy lodí po řece Dunaj a poté autobusem až do cílové destinace.

Zážitkem pro návštěvníky může být už to, že jízdu ve vlaku sdílí s většinou účinkujících interpretů a hudebních skupin. Tudíž se s nimi mohou dát do řeči. Interpreti většinou ve vlaku hrají své skladby, a tak má návštěvník možnost autentického zážitku.

Mazůchová (2021) uvádí, že v roce 2021 vypravila společnost České dráhy celkem 18 vagonů, takzvaný Banátský expres měřil téměř půl kilometru. Souprava uveze téměř 1 000 lidí.

Dodává, že kuriozitou může být to, že kvůli délce vlaku není možné vyjždět z hlavního nádraží v Praze. Jediné místo, kam se vlak vejde, je Nádraží Holešovice, odkud právě vlak odjíždí. Po příjezdu do Orsavy vlak zůstává na místním nádraží, kde opět čeká na zpáteční cestu s festivalovými návštěvníky a interprety.

Festival Banát má stanovený limit 1 500 návštěvníků. Festival není pouze o hudbě, postupným vývojem se stal multikulturní akcí, kde hudba dělá doprovod i jiným běžným akcím. Těmito akcemi jsou myšlena divadla a různé kulturní přednášky. V současné době se vystupuje na šesti místech v celé obci, nachází se tedy zde více podíí.

4.1.2 Gumbalkan

Gumbalkan je dle Bednáře (2019) několikaletý automobilový „závod“ v podstatě jen pro pobavení a pro dobrodružný zážitek. Popisuje, že cílová destinace tohoto závodu je právě obec Eibenthal a pointa tohoto závodu je zcela opačná než například rallye závody. Jde o to, že účastník závodí se starším modelem, nemělo by se jednat o žádný moderní a vybavený automobil. Cena tohoto automobilu by neměla přesáhnout 25 000 Kč. Startovací destinací je Česká republika, dále se jede přes Slovensko, Maďarsko, až do rumunského Banátu konkrétně do obce Eibenthal. Závodníci mají nastaveno cca 50 kontrolních bodů, kterými musí projet.

Uvádí také, že cílem není vlastně vyhrát závod, ale dojet do cíle „se všemi čtyřmi koly“. Je totiž zcela běžné, že po cestě se na automobilu něco porouchá, o to více je cesta dobrodružnější. Závodník si musí umět poradit, případně vyhledat

nejbližší servis. Jelikož nejsou cesty vždy zpevněné, mohou být majitelé terénních vozů mírně zvýhodněni. Není to ale pravidlem.

Jedná se dle něj spíše o adrenalinový zážitek. Cestou je též nutné odpočívat, jíst, protáhnout končetiny atd., čímž se závod prodlužuje. Gumbalkan nazývá jako „low-cost“ zábavu pro dobrodružné povahy. Účastníci závodu jezdí na vlastní náklady a sami si tím pádem plánují rychlost a styl jízdy. Sami si zajišťují spánek, stravování, případné opravy a podobně.

V cílové destinaci se pak vyhlašují vítězové, a následuje společné posezení.

4.2 Výsledky výzkumu

4.2.1 Získané shluky z rozhovorů

Na základě poznatků shrnutých v teoretických východiscích byla sestavena výchozí struktura a okruhy otázek, které byly postupně upravovány s tím, jak se upřesňovala výzkumná otázka. Nejdříve byla struktura otázek obecnější a snažila se pokrýt větší oblast. S přibývajícimi rozhovory se formulace jednotlivých otázek upřesňovala. Významové jednotky byly rovnou tříděny do shluků.

Prvním informátorem byl starosta obce, po otevřeném axiálním kódování bylo zjištěno sedm shluků.

Ve druhém rozhovoru, ve kterém figurovali dva informátoři, „Baragan“ a jeho manželka, bylo identifikováno osm shluků, z nichž se dva shluky shodovaly s předchozím rozhovorem a šest nových shluků se vytvořilo.

Třetím informátorem byla členka Demokratického spolku Slováků a Čechů. V jejím rozhovoru bylo identifikováno 13 shluků, ze kterých se deset shluků shodovalo s předchozími rozhovory. Takže v tomto rozhovoru byly nalezeny tři nové shluky.

Čtvrtým informátorem byl bývalý předseda místní organizace. V jeho poskytnutém rozhovoru bylo nalezeno 11 shluků. V osmi případech se shluky shodovaly s předchozími rozhovory, ale tři shluky byly vyhodnoceny jako nové.

Pátým informátorem byla „Kmotřička“. Z jejího rozhovoru vyplynulo sedm shluků, které se vyhodnotily jako shodující s předchozími, avšak objevil se jeden nový shluk.

Šestým informátorem byl místní podnikatel, v jehož rozhovoru bylo nalezeno 16 shluků, z nichž čtyři byly úplně nové.

Sedmým informátorem byl místní kronikář zvaný „Stařešina“. V jeho rozhovorech bylo nalezeno devět shluků, které se shodovaly s předchozími rozhovory a tento rozhovor již nepřinesl žádnou novou významovou jednotku.

Informátor	Datum	Počet nově zjištěných shluků
1	7. 8. 2021	7
2	13. 8. 2021	6
3	14. 8. 2021	3
4	14. 8. 2021	3
5	15. 8. 2021	1
6	16. 8. 2021	4
7	17. 8. 2021	0

Tab. 1: Zjištěné shluky

Jelikož sedmý rozhovor nepřinesl žádné nové shluky, byl primární výzkum ukončen.

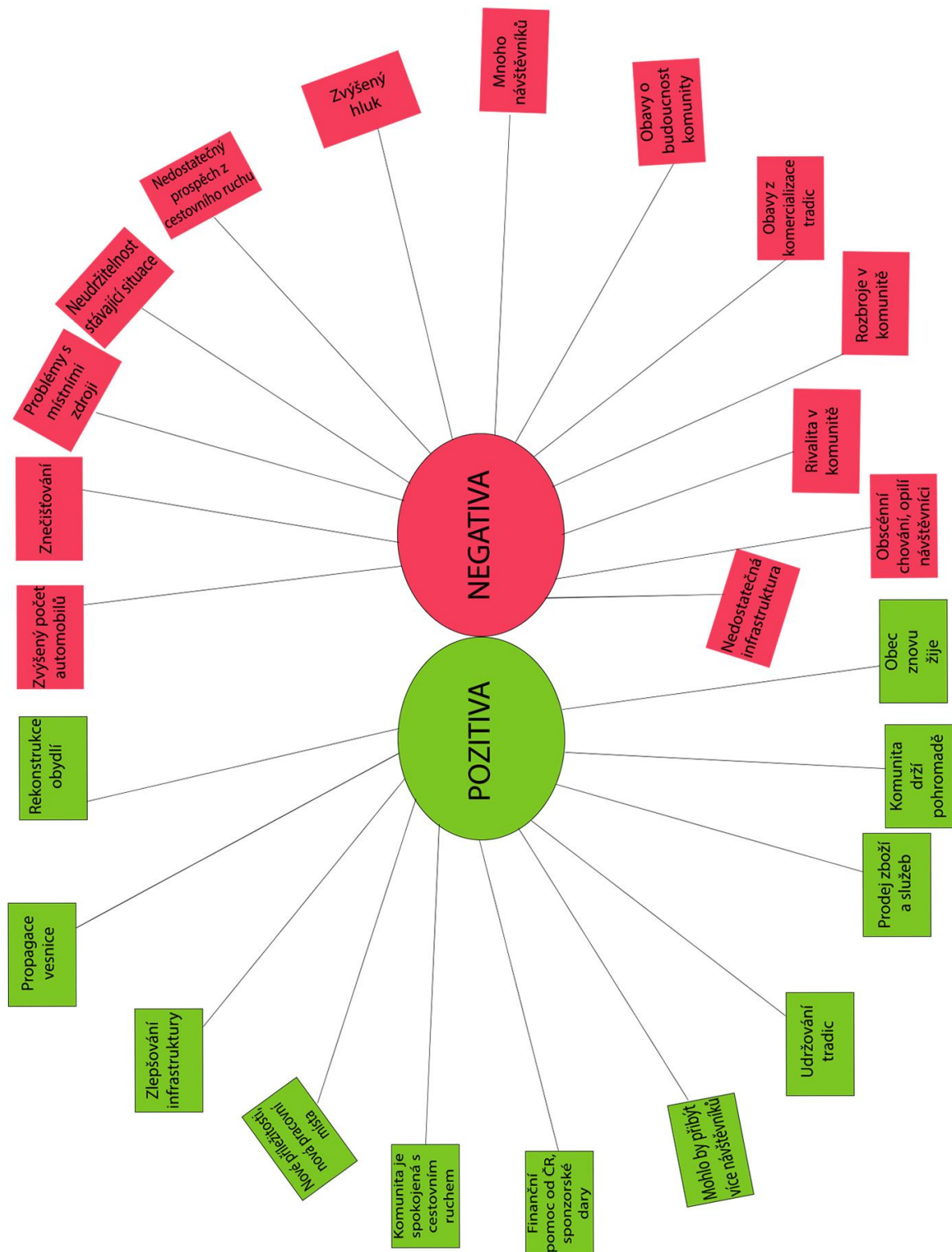


Schéma č. 1 Identifikované negativní a pozitivní vlivy

Na základě metody GTM bylo v primárním výzkumu vytvořeno 25 významových jednotek, které měly pozitivní anebo negativní dopad na místní

komunitu. Jak bylo popsáno v metodologické části, s těmito významovými jednotkami bylo nadále pracováno tak, aby se co nejvíce vztahovaly k výzkumné otázce.

4.2.2 Zjištěné dopady cestovního ruchu

V teoretické části je zmíněno, že základní rozdělení dopadů cestovního ruchu je ekonomické, sociokulturní a environmentální. Tato rozdělení se dále dělí na pozitivní, ale i na negativní. Pro lepší orientaci byly tedy shluky rozlišeny na toto základní rozdělení (viz Schéma č. 1), kdy bylo nalezeno 11 pozitivních a 13 negativních shluků. Občané obce jako pozitivum cestovního ruchu uvádí například udržování tradic, ale také prodej jejich zboží a služeb. Poukázali, že pozitivně vnímají i zlepšování infrastruktury nebo i finanční pomoc od České republiky. Občané obce vnímají jako pozitivní vliv cestovního ruchu to, že jejich obec během festivalů a hlavní turistické sezony ožívá.

Občané uvedli, že i přes to, že se infrastruktura v obci zlepšuje, je stále nedostatečná a je zde stále prostor pro zlepšení. Jako negativum uvádějí rivalitu v komunitě a s ní spojené rozbroje. Místní obyvatelé si myslí, že jako negativní vliv cestovního ruchu je zvýšený hluk, zvýšený počet automobilů, znečišťování anebo i problémy s místními (především přírodními) zdroji. Občané dále zmiňují, že do obce jezdí příliš mnoho návštěvníků a situace se tedy stává stále více neudržitelná.

4.2.2.1 Ekonomické dopady

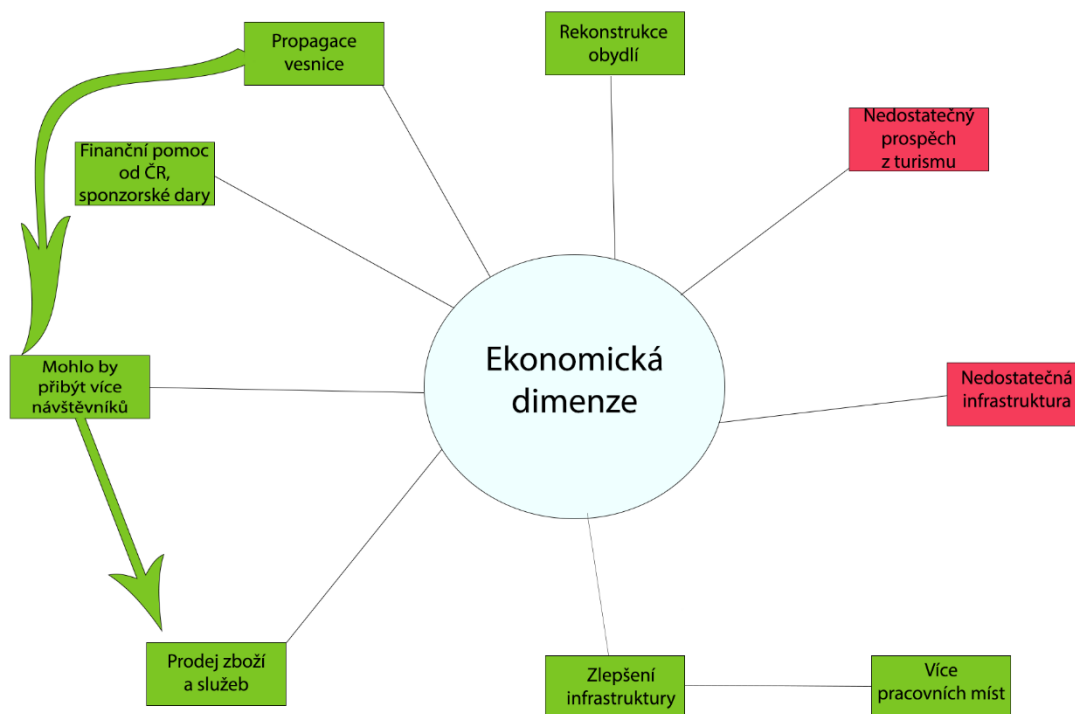


Schéma č. 2 Ekonomická dimenze

Jak je zřejmé ze Schématu č. 2, místní obyvatelé za největší pozitivum turismu v jejich obci považují to, že mohou prodávat své zboží anebo nějaké služby, které vytvářejí. Spatřují v tom velký prospěch pro komunitu, a i přes určité výhrady jsou rádi, že si mohou členové komunity přivydělat. Některými obyvateli je vnímán prodej zboží a služeb v rámci komunity, ekonomicky pozitivně, i přestože oni sami z této činnosti nemají žádný prospěch, dokonce pro ně cestovní ruch nemá vůbec žádný prospěch (myšleno ekonomicky), jelikož nebydlí v centru obce a mnoho návštěvníků k nim nezavítá.

Další ekonomicky pozitivní faktory se objevovaly ve zlepšení dopravní infrastruktury, jako je rekonstrukce cest a silnic, kterou pomohla zrekonstruovat obec. Z této rekonstrukce tak těží celá komunita, ale také návštěvníci přijíždějící

do obce. Bohužel cesta, která vede do této horské obce, již nevyhovuje dnešním standardům a je komplikované obsloužit tolik návštěvníků⁵.

Infrastruktura obce se mění i z pohledu služeb, kdy se místní podnikatelé snaží zatraktivnit destinaci tím, že například vystaví pohostinství, nebo se snaží rekonstruovat objekty k ubytování. Například, když chce někdo udělat rekonstrukci svého domu, tak se snaží, aby fasáda odpovídala barevnému složení obce, aby se nestalo to, že budou domy v obci vypadat jako „každý pes jiná ves“ a mohly by tak vizuálně rušit. Tato nepsaná domluva jim pomáhá k celkovému obrazu obce.

Komunitě ekonomicky prospívá to, že dostávají různé dotace a finanční pomoc od českého státu ale i soukromých firem. V minulosti se Česká republika angažovala v pomoci svým krajanům, například sponzorovala první asfaltovou silnici. Obci přispívá i soukromý sektor, jako například společnosti AVE, nebo ČEZ.

Cestovní ruch přináší nové příležitosti pro obec. Jedinou možností, jak zde udržet mladé obyvatele, je právě investice do cestovního ruchu, aby mohli 100 % využít potenciál jejich obce. K tomu jim ale bohužel chybí personál.

⁵Do obce vede obousměrná asfaltová silnice, na kterou se bohužel vejde jen jeden osobní automobil, po pár set metrech jsou vybudovaná odpočívadla, kde se mohou automobily vyhnout, občas je ale tento manévr dost nebezpečný

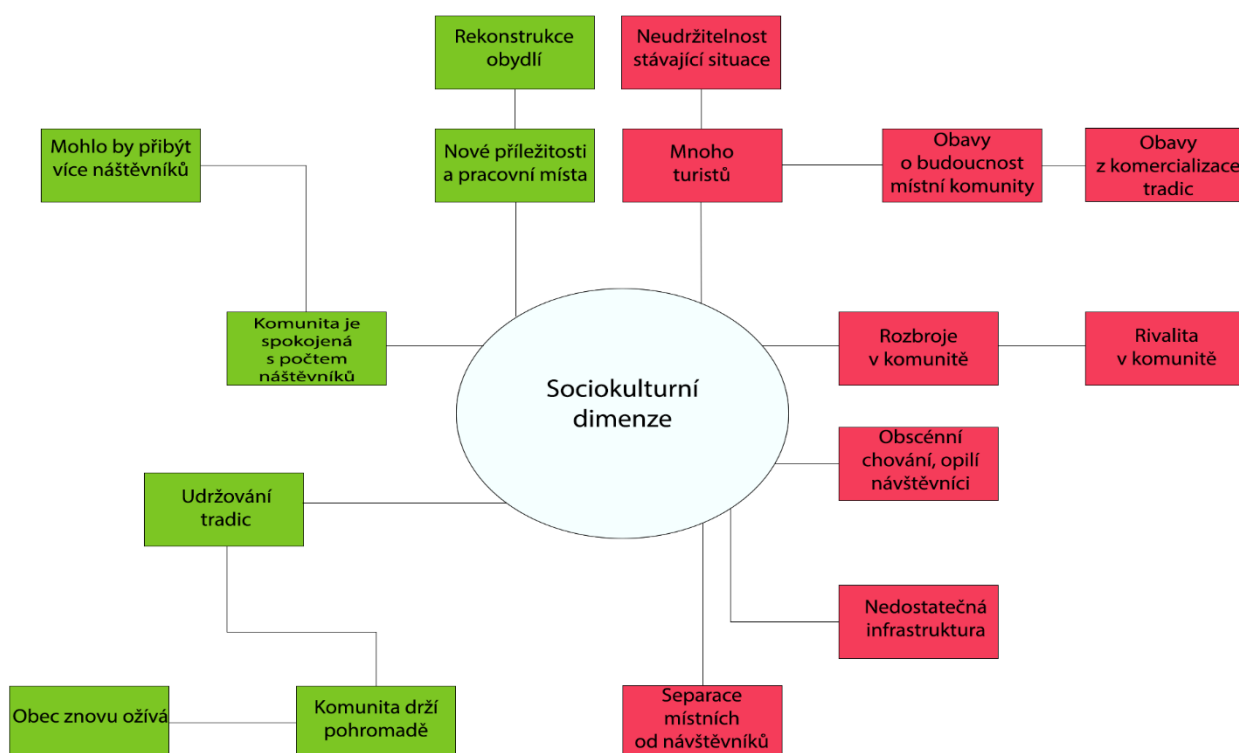


Schéma č. 3 Sociokulturní dimenze

4.2.2.2 Sociokulturní dopady

Nejvíce shluků, které bylo možné vypořádat z poskytnutých rozhovorů, se překvapivě objevilo v sociokulturní dimenzi. To lze vypořádat v přiloženém Schématu č. 3. Šlo se zde mnoho pozitivních, ale i negativních shluků. Během rozhovorů se dalo vypořádat, že sociokulturní otázka je pro obyvatele velmi důležitá. Cestovní ruch pomáhá udržovat místní tradice, které by nejspíše upadly vlivem času a odcházení místního obyvatelstva v zapomnění.

Z výzkumu dále vyplynulo, že díky cestovnímu ruchu Eibenthal znovu ožívá, tak jak v dávných dobách, kdy v obci ještě fungoval důlní průmysl, a i tento shluk je pro obyvatele velmi důležitý.

Komunita je s množstvím návštěvníků spokojená, ba dokonce se může zdát, že by mohlo návštěvníků přibýt. Aktuální situace v obci s cestovním ruchem je udržitelná. Objevují se i názory, že do obce jezdí až moc návštěvníků.

Na což je obec příliš malá a nedokáže obsloužit tolik návštěvníků. Situace se tak může stát neudržitelnou a musí přijít změny jak v podnikatelské činnosti, tak také na úrovni komunitní.

Nespokojenost vzbuzuje i velké množství opilých návštěvníků, zejména během festivalu a Gumbalkanu, kdy se chovají nepatřičně, agresivně, či dokonce obscénně.

Objevují se i obavy z komercializace místních tradic. V obci totiž existují záměry předvádět tradiční tance a pořádat bály za vidinou pobavení hostů a také za vidinou vyššího zisku. Takovéto akce se již nepravidelně konají a jsou oblíbené hlavně u rumunských návštěvníků, kteří jim za jejich představení neváhají zaplatit.

4.2.2.3 Environmentální dopady

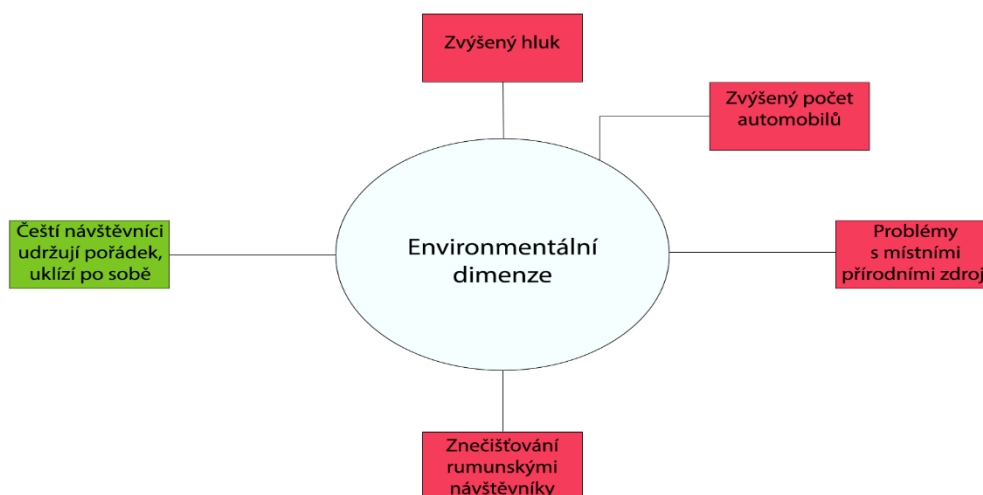


Schéma č. 4 Environmentální dimenze

Lze říci, že environmentální dopady na místní komunitu jsou nevíce viditelné a také nejlépe měřitelné, protože, když se na nějakém místě kulminuje odpad, je to více viditelné než jiné dopady.

Ze Schématu č. 4 je zřejmé, že v tomto případě převažují negativa nad pozitivy. Pozitivum lze spatřovat ve skutečnosti, že návštěvníci převážně z České republiky se chovají k přírodě s respektem a například, když vidí nějaký odpad, vezmou ho a vyhodí ho do nejbližší nádoby na odpad. Rozdíly v národnostní mentalitě jsou značné a místní obyvatelé se domnívají, že Česká republika se o své životní prostředí stará lépe. Místní obyvatelé například poukazují na fakt, že pro občana rumunské národnosti není problém odhodit například plastovou lahev z okna auta, nebo odhodit plastový obal jen tak na silnici v obci. V počátcích festivalu byla situace jiná. Návštěvníci byli jak „utržení ze řetězu“, kdy odhazovali odpadky a mysleli si, že mohou dělat, co se jim zlíbí, ale zároveň zmiňují, že se situace razantně zlepšuje.

Obec začíná mít problém s místními zdroji, a to například s vodními zdroji, protože se zvyšuje spotřeba vody například tím, že si obyvatelé modernizují koupelny, ale i tím, že občané přecházejí na splachovací záchody, což zatěžuje místní obyvatele kvůli odvozu jímk.

Místní obyvatele také trápí zvýšený počet automobilů, ale i zvýšený hluk, a to hlavně během festivalů, které se pořádají. Dodávají ale, že je to cena za lepší život.

4.2.2.4 Dopady cestovního ruchu na komunitní vztahy

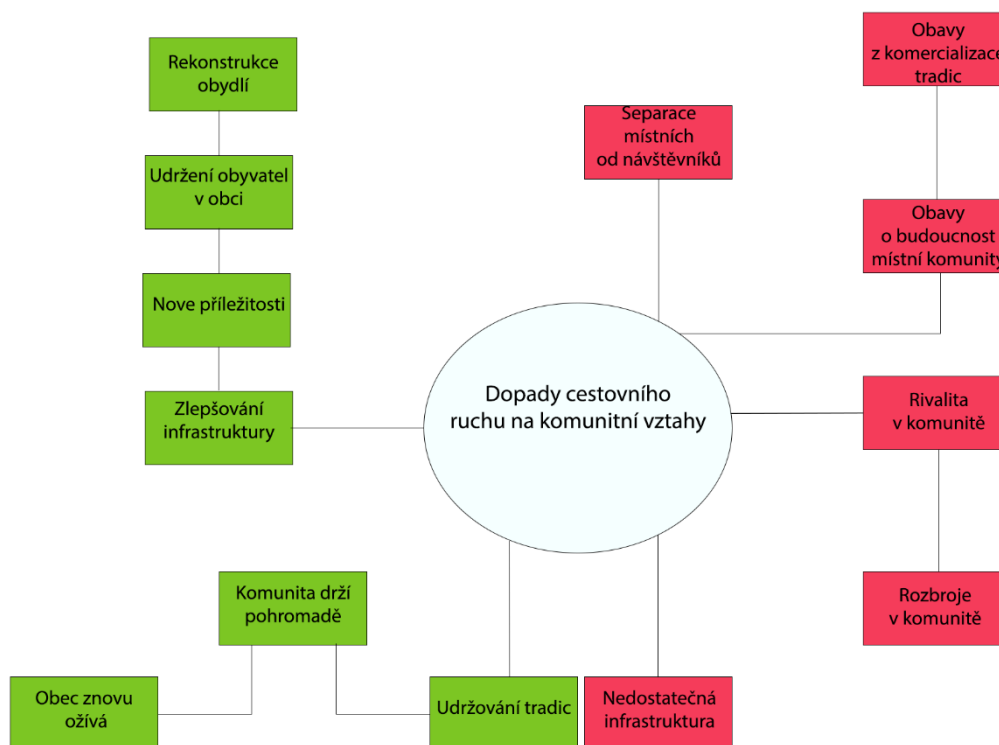


Schéma č. 5 Dopady cestovního ruchu na komunitní vztahy

Po rozdělení shluků na ekonomické, sociokulturní a environmentální dimenze zbývá ještě několik shluků, které spíše náležejí do speciální kategorie, a to na dopady cestovního ruchu na komunitní vztahy. Tato kategorie může být na první pohled podobná sociokulturní, jelikož se zde některé shluky mohou protínat, ale je důležité rozdělit je i na tuto kategorii samostatně.

I přestože se místní obyvatelé shodují na tom, že komunitní vztahy jsou na dobré úrovni, a že komunita drží při sobě, jsou zde již náznaky toho, že komunitní vztahy se začínají tříštit do jednotlivých frakcí, či uskupení. Nejvíce se to dotýká těch obyvatel, kteří nebydlí v centru obce a celkově nemají žádný benefit z cestovního ruchu. V komunitních vztazích začínají být rozbroje a rivalita mezi občany, kteří prodávají své zboží anebo nabízejí své služby. Občas dojde v místní komunitě také na verbální, ale i fyzické útoky. Existuje záměr vytvořit spolek, nebo sdružení, do kterého by se mohli místní ubytovatelé přihlásit a všichni jeho členové by do něj platili příspěvek za pokoj. Tento spolek by mohl pomoci s klasifikací

pokojů, ale i se začínající rivalitou mezi ubytovateli, jelikož by všichni ubytovatelé mohli těžit ze společné reklamy. Spolek by najal jednoho zaměstnance, který by se nejen staral o ubytovací kapacity, ale i o rezervace a o komunikaci s návštěvníky.

Místní obyvatelé jsou rádi, že obec a místní podnikatelé zlepšují místní infrastrukturu, jak veřejnou, tak soukromou, ale už se ozývají hlasy, které tvrdí, že tato infrastruktura v obci začíná být již nedostačující hlavně pro místní obyvatele, a to i přes snahy obce, a i místních podnikatelů a zájmových organizací tuto situaci zlepšovat.

Velmi pozitivně je vnímán vliv cestovního ruchu na tradice komunity, které díky cestovnímu ruchu nepadnou v zapomnění. Místní obyvatelé se účastní většiny kulturních a tradičních událostí a jsou rádi, že se tyto tradice (nejen náboženské) nevytrácejí, ale díky cestovnímu ruchu udržují.

Nezanedbatelné jsou však obavy o budoucnost místní komunity, a to hlavně z důvodu prodeje obecních pozemků rumunskému podnikateli, který nepochází z jejich obce a není součástí jejich komunity. Starosta obce byl později dotázán na tento prodej pomocí e-mailové korespondence, však bez odpovědi. Největší obavy mají místní obyvatelé z toho, že neví nic o jeho podnikatelském záměru, a co vlastně chce s pozemky v jejich obci dělat. Vědí o jeho podnikatelské činnosti u Dunaje, ale neví o jeho plánech v obci. Místní tedy chtějí separovat „jejich návštěvníky“ od návštěvníků, kteří se ubytovávají v penzionech okolo Dunaje (tyto penziony nemají žádná stravovací zařízení). Tito návštěvníci se nechovají slušně a místní obyvatelé jsou pro ně jako atrakce. Eibenthal je v těchto penzionech prezentován jako místo, které je levné a zajímavé. Toto by chtěli změnit a chtěli by například využívat restaurační zařízení jen pro jejich návštěvníky, místní a ubytované. Uvažují také nad nějakým rozlišením (například páska na ruku), aby zaměstnanci věděli, kdo je u nich ubytovaný a kdo ne. Dodávají, že pro místní komunitu budou mít v jeho restauračním zařízení vždy připraven stůl a nikdy je neodmítnou.

Během festivalu a velkých náboženských svátků místní obyvatelé zapomínají na tyto neduhy a komunita si užívá to, že je v obci znovu rušno a živo.

I přes to, že cestovní ruch má negativní vliv na jejich komunitu, užívají si, že jejich obec na krátký čas znovu ožívá a cítí novou energii, která jim tolik chybí.

5 Diskuse a shrnutí výsledků

Zpracování teoretických východisek dopomohlo k vytvoření výzkumné otázky. Jedním z důvodů, proč tato výzkumná otázka byla položena, je nedostatek dat z ostatních vědeckých prací, které se zaměřují na tuto specifickou lokaci (Balkán a jihovýchodní Evropa). Vliv cestovního ruchu na komunitní vztahy zmiňují alespoň Gračan a Lučić (2022), kteří dokazují, že cestovní ruch má v nějaké malé míře na komunitní vztahy vliv.

V teoretických východiscích je zmíněn Doxeyho iritační index. Na základě výsledků primárního výzkumu lze usuzovat, že se obec Eibenthal nachází již na druhé úrovni a dalo by se říci, že se přibližuje k třetí úrovni na již zmíněném iridexu a to hlavně z důvodu toho, že se v obci návštěvníci berou jako samozřejmost, občané se zajímají o zisk, obecní infrastruktura začíná být nevyhovující a cestovní ruch již zasahuje do jejich běžného způsobu života. Tato informace může být stěžejní pro účastníky a zejména pro organizátory cestovního ruchu v této lokalitě.

Primární výzkum překvapivě přinesl fakt, že vliv na komunitní vztahy byl informátory dosti akcentován. V lokalitě Eibenthalu byla vždy komunita velmi semknutá a cestovní ruch do roku 2009 vlastně ani neznali. Proto je možné se domnívat, že jelikož se cestovní ruch v této lokalitě rozšířil velmi rychle, mohla vzájemná rivalita, boj o návštěvníky a také boj za ekonomicky lepším životem právě poškodit komunitní vztahy.

Metodou GTM se dokázalo pomocí primárního kvalitativního výzkumu odpovědět na výzkumnou otázku, která zněla, zdali má cestovní ruch vliv na komunitní vztahy. Jednoduše se tato otázka nedá zodpovědět. V této lokaci primární výzkum ukázal, že pokud mají místní obyvatelé z cestovního ruchu nějaké přínosy, převážně ekonomické z cestovního ruchu, pak spíše spolupracují a mají lepší komunitní vztahy. Občané, kteří nemají žádný benefit z cestovního ruchu, se cítí spíše odstrčeni od svých spoluobčanů a jsou s tímto stavem nespokojeni.

6 Závěry a doporučení

Cílem této bakalářské práce bylo zanalyzovat dopady cestovního ruchu na místní komunitu v malé obci v rumunském Eibenthalu. Podařilo se splnit cíl tohoto výzkumu a najít odpověď na výzkumnou otázku.

Místní obyvatelé začínají mít snahu v tom, aby byli součástí participativního managementu a měli tak informace o dalších krocích v plánování cestovního ruchu a více se zajímat o to, co se bude dít s jejich obcí a místní komunitou. Toto by mohla být velmi dobrá cesta k tomu, aby místní obyvatelé začali více spolupracovat, a i tím zlepšit a hlídat své místní komunitní vztahy.

Místní komunita by měla více spolupracovat, a měla by více monitorovat dopady cestovního ruchu na jejich komunitu, a především na jejich komunitní vztahy.

Kromě rozvíjení komunitního cestovního ruchu, se dá doporučit i ekoturismus například pro školní expedice. Obec se nachází přímo v národním parku Železná vrata a také poblíž dunajských soutěsek. V blízkosti se také nachází největší přehrada na Dunaji. Pro školní expedice může být zajímavé i to, že se v Eibenthalu udržují tradice, které se v České republice již tolik nekonají.

Mezi další alternativy udržitelného cestovního ruchu patří geoturismus (Pásková 2009). Ke geoturistickým expedicím by mohl posloužit i blízký srbský Globální geopark UNESCO Djerdab. Dle webu Unesco.org (2020) má tento geopark rozlohu přes 1 330 čtverečních kilometrů. Od Eibenthalu se nachází pár kilometrů a mohlo by být pro školní expedice zajímavé tento Geopark navštívit, jelikož jeho scenérie jsou dechberoucí.

Obec by mohla uvažovat nad předáním své historie hornictví, kterou by mohla využít ke svému zatraktivnění. Občané by se tedy mohli podělit se svou zkušeností s těžbou antracitu, popsat své zkušenosti a předat další generaci své znalosti. Obec by mohla uvažovat i o darkturismu, kdy by mohla nabídnout prohlídku dolů a alespoň trochu zpřístupnit již zavalené doly na antracit a poučně poukázat na tragédii, kterou obec postihla.

Obyvatelé obce by měli sbírat zpětné vazby od návštěvníků a díky těmto zpětným vazbám například zlepšovat svou infrastrukturu, služby anebo zboží, které nabízejí.

Návštěvníkům této turistické oblasti může například být doporučeno, aby se spojili se specialistou na udržitelný cestovní ruch (například cestovní kanceláře), který by jim mohl poradit s celkovým plánováním a organizací.

Místní komunita by měla úzce spolupracovat s cestovními kancelářemi, ale měla by brát zřetel na doporučení z odborných prací anebo od odborníků, kteří se například specializují na destinační management.

Pro vyšší relevanci tohoto výzkumu v dané destinaci lze doporučit provedení kvantitativního výzkumného šetření, například formou dotazníkového šetření. Dodatečný výzkum by také mohl lépe posoudit relevanci výsledků z tohoto výzkumu.

7 Zdroje

- 1.) ANDERECK, L. Kathleen, NYAUPANE, P. Gyan. Exploring the Nature of Tourism and Quality of Life Perceptions among Residents. *Journal of Travel Research* **50**, str. 248-260, [online]. 26. květen 2010 [cit. 2022-06-15]. Dostupné z: DOI: 10.1177/0047287510362918
- 2.) BEDNÁŘ, M., Speciál GUMBALKAN 2019 Bláznovství, nebo dobrá zábava? Autem za jednoho Masaryka do Rumunska [online]. 1. srpna 2021 [cit. 2022-07-30]. Dostupné z <https://special.novinky.cz/gumbalkan-2019/>
- 3.) BODLENDER, J. et al. Developing Tourism Destinations - Policies and Perspectives. V Londýně: Longman, 1991. 207 p. ISBN: 9780582078055
- 4.) BRANKOV, J., PENJISEVIC, I., CURCIC, N., ŽIVANOVIĆ, B. Tourism as a Factor of Regional Development: Community Perceptions and Potential Bank Support in the Kopaonik National Park (Serbia). *Sustainability*. **11**. [online]. 19. listopad 2019 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: DOI: 10.3390/su11226507.
- 5.) BUTLER, R. W., The concept of a tourist area cycle of evolution: implications for management of resources, *Canadian Geographer*, **24**, str. 5-12. [online]. Březen 1980 [cit. 2022-06-14] dostupné z DOI:10.1111/j.1541-0064.1980.tb00970.x
- 6.) COHEN, E., Who is a Tourist? A Conceptual Carification. *Sociological Review*, **22**, str. 527–555. [online]. 1974 [cit. 2022-07-08]. Dostupné z: DOI: 10.1111/j.1467–954X.1974.tb00507.x.
- 7.) COHEN, E., The sociology of tourism. *Annual Review of Sociology*, **10**, 373–392. [online]. 1984 [cit. 2022-07-08]. Dostupné z: DOI: 10.1146/annurev.so.10.080184.002105
- 8.) Cultures, České oblasti v zahraničí, rok 2017 [online]. 2017 [cit. 2022-10-08]. Dostupné z: <https://cultures.cz/ceske-oblasti-zahranici/>
- 9.) DELAMERE, T. A., Development of a scale to measure resident attitudes toward the social impacts of community festivals, Part II: Verification of the scale. *Event Management*, **7**(1), str. 25-38. [online]. 2000 [cit. 2022-06-14] dostupné z DOI:10.3727/152599501108751452

- 10.) DOXEY, G. V. A Causation Theory of Visitor-Resident Irritants: Methodology and Research inferences. The Sixth Annual Conference Proceedings of the Travel Research Association, San Diego, California, 8–11 September 1975, 195–198.
- 11.) DOXEY, G. V. When Enough's Enough: The Natives are Restless in Old Niagara. *Heritage Canada*, **2**(2), 26–27. 1976.
- 12.) DWYER, L., MELLOR, R., MISTILIS, N., & MULES, T., A framework for assessing tangible and intangible impacts of events and conventions. *Event Management*, **6**(3), str. 175-189. [online]. 2000 [cit. 2022-06-14] dostupné z [https://www.academia.edu/20675898/A framework for assessing tangible and intangible impacts of events and conventions](https://www.academia.edu/20675898/A_framework_for_assessing_tangible_and_intangible_impacts_of_events_and_conventions)
- 13.) EARLS, Z., First night celebration: Building community through the arts. *Festival and Event Tourism*, **1**, str. 32-33. [online]. 1993 [cit. 2022-07-08]. Dostupné z: 10.1016/j.tourman.2017.06.006
- 14.) Festival Banát– rok 2021 [online]. 2021 [cit. 2022-10-08]. Dostupné z: <http://www.festivalbanat.cz/hudebni-festival-banat>
- 15.) FLAŠKA, Emil. Historie Eibenthalu – rok 2007 [online]. 2007 [cit. 2022-07-08]. Dostupné z: <http://www.eibenthal.eu/#historie>
- 16.) GARCÍA, F. A., VÁQUEZ, A. B., MACÍAS, R. C. Resident's attitudes towards the impacts of tourism. *Tourism Management Perspectives*. **11**. [online]. 5. listopad 2014 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: DOI:10.1016/j.tmp.2014.11.002.
- 17.) GETZ, D., The nature and scope of festival studies. *International Journal of Management Research*, **5**(1), str. 1-47. [online]. 2010 [cit. 2022-07-08]. Dostupné z [https://www.academia.edu/32851060/THE NATURE AND SCOPE OF FESTIVAL STUDIES](https://www.academia.edu/32851060/THE_NATURE_AND_SCOPE_OF_FESTIVAL_STUDIES)
- 18.) GRAČAN. D., LUČIĆ. L., The impact of tourism development on the quality of life of the locals in tourist destination. *Scientific Journal of Maritime Research*. **36** (1) str. 105-112 [online]. 2022 [cit. 2022-31-07]. Dostupné z DOI: 10.31217/p.36.1.12
- 19.) GURSOY. D., KIM, K., UYSAL, M. Perceived impacts of festivals and special events by organizers: An extension and validation. *Tourism Management*, **25**, str. 171-182. [online]. 8. duben 2004 [cit. 2022-07-08]. Dostupné z [https://www.academia.edu/8659738/Perceived impacts of festivals and special events by organizers an extension and validation](https://www.academia.edu/8659738/Perceived_impacts_of_festivals_and_special_events_by_organizers_an_extension_and_validation)

- 20.) HEMMINGTON, N. (2007). From Service to Experience: Understanding and Defining the Hospitality Business. *The Service Industries Journal*, **27**(6), str. 747–755. [online]. září 2007 [cit. 2022-07-08]. Dostupné z DOI: 10.1080/02642060701453221.
- 21.) KIM, K., UYSAL, M., SIRGY, M. J. How does tourism in a community impact the quality of life of community residents? *Tourism Management*, **36**, str. 527-540, [online]. červen 2013 [cit. 2022-06-14]. Dostupné z: DOI: 10.1016/j.tourman.2012.09.005.
- 22.) KRECU Todor – rok 2015 [online]. 2015 [cit. 2022-08-08]. Dostupné z: <http://www.banatul.com/info/>
- 23.) Krippendorf, J. The holiday makers. Understanding the impact of leisure and travel. 2 vydání v Oxfordu: Butterworth- Heinemann. ISBN 075064348X 9780750643481
- 24.) Mapy.cz rok 2022 [online]. 2022 [cit. 2022-07-08]. Dostupné z: <https://mapy.cz/turisticka?x=22.1483450&y=44.6433899&z=11&source=osm&id=313221&ds=2>
- 25.) MAZŮCHOVÁ, S. Osmnáct vagónů. Do Rumunska odjel nejdelší český vlak s cestujícími [online]. 17. srpna 2021 [cit. 2022-07-30]. Dostupné z https://www.idnes.cz/ekonomika/doprava/festival-banat-rumunsko-nejdelsi-vlak-kds.A210817_154633_eko-doprava_maz?
- 26.) PAVLUKOVIĆ, V., ARMENSKI, T., ALCÁNTARA-PILAR, J. M., Social impacts of music festivals: Does culture impact locals' attitude toward events in Serbia and Hungary? *Tourism Management*, **63**, str. 42-53 [online]. prosinec 2017 [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: DOI:10.1016/j.tourman.2017.06.006
- 27.) Park, C. (2007). A dictionary of environment and conservation. Oxford University Press. Oxford [online]. 2016 [cit. 2022-04-14] dostupné z DOI: 10.1093/acref/9780199641666.001.0001.
- 28.) PÁSKOVÁ, M. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Vydání 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. ISBN 978-80-7435-006-1
- 29.) PÁSKOVÁ, M. ZELENKA, J. *Společensky odpovědný cestovní ruch V Praze: Idea servis*, 2018. ISBN 978-80-85970-91-3
- 30.) PÁSKOVÁ, M. Environmentalistika cestovního ruchu. *Czech Journal of Tourism*, 2012, **2**, str. 77-113. [online]. 10. prosinec 2012 [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: <https://www.researchgate.net/publication/286707237> Environmentalistika cestovního ruchu Tourism Environmentalism

- 31.) PŮTOVÁ, B. . Anthropology of Tourism: Researching Interactions between Hosts and Guests. *Czech Journal of Tourism*, 7(1), str. 71-92. [online]. 1. února 2018 [cit. 2022-07-04]. Dostupné z: DOI: 10.1515/cjot-2018-0004.
- 32.) SHARPLEY, R., Host perceptions of tourism: A review of the research. *Tourism Managment*, 42, str. 37-49 [online]. červen 2014 [cit. 2022-07-01]. Dostupné z: DOI:10.1016/j.tourman.2013.10.007
- 33.) SVOBODA, J., DOKOUPIL I., Banát: turistický a vlastivědný průvodce českými vesnicemi v rumunském Banátě. Vyd. 2. Brno: Kudrna, c2005, 159 s. Kudrnovy průvodce světem, 1. ISBN 80-239-5166-1.
- 34.) Turistická mapa KČT Banát 1:100 000, 2. vydání v Praze Klub českých turistů 2002 ISBN 80-85999-88-9. [online]. Červenec 2007 [cit. 2022-08-10]. Dostupné z http://www.eibenthal.eu/E_mapy.html
- 35.) URRY, J. The Tourist Gaze. 2. vydání v Londýně: Sage, 2002. ISBN 0761973478
- 36.) UNESCO, Djerdap Unesco Global Geopark rok 2020 [online]. 2020 [cit. 2022-10-08]. Dostupné z: <https://en.unesco.org/global-geoparks/djerdap>
- 37.) Visit Banát, Ponoř se do historie českého Banátu, rok 2015 [online]. 2015 [cit. 2022-10-08]. Dostupné z: <https://www.visitbanat.com/krajane>
- 38.) VODEB, K., MEDARIĆ, Z. Local Community Perceptions of Tourism Impacts on The Slovenian Coast, *Tourism & Innovation Journal – Revija za turizem in inovativnost*, 6, str. 49- 60, ISSN 1855-3303 [online]. 1. červen 2013 [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/348443344_Local_Community_Perceptions_of_Tourism_Impacts_on_The_Slovenian_Coast
- 39.) RYAN, C., GU, H. The social impacts of tourism in a Beijing Hutong: A case of environmental change. *Journal of China Tourism Research*, 3(2), str. 235–271. [online]. Červenec 2007 [cit. 2022-03-04]. Dostupné z https://www.researchgate.net/publication/285024680_The_social_impacts_of_tourism_in_a_Beijing_Hutong_A_case_of_environmental_change
- 40.) ŘIHÁČEK Tomáš; ČERMÁK Ivo; HYTYCH Roman a Kolektiv. *Kvalitativní analýza textů: Čtyři přístupy*. 1. vydání Brno Masarykova univerzita, 2013 ISBN 978-80-210-6382-2

41.) ZELENKA, Josef. PÁSKOVÁ, Martina. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přepracované a doplněné 2. vydání. Praha: Linde Praha, 2012. ISBN 978-80-7201-3

Seznam schémat

Schéma č. 1 Identifikované negativní a pozitivní vlivy.....	29
Schéma č. 2 Ekonomická dimenze	31
Schéma č. 3 Sociokulturní dimenze	33
Schéma č. 4 Environmentální dimenze	34
Schéma č. 5 Dopady cestovního ruchu na komunitní vztahy.....	36

8 Přílohy

Seznam příloh:

Příloha č. 1. Otázky k rozhovorům

Příloha č. 2. Přepsané rozhovory s informátory

Příloha č. 1. Otázky k rozhovorům

Otázky pro místní podnikatele

- 1) Jak dlouho v Eibenthalu žijete?
- 2) Kdy Vás napadl nápad s hudebním festivalem a proč jste právě nakonec Eibenthal jako fixní místo pro Váš festival?
- 3) Jaký je vztah mezi Vaším festivalem a cestovním ruchem? Komu je primárně určen? Jaký podíl jeho účastníků tvoří místní obyvatelé, domácí (rumunští) návštěvníci a zahraniční návštěvníci, krajané?
- 4) Máte přehled o tom, jací (národnost, věková kategorie, vzdělání, motivace k účasti, jací návštěvníci k Vám přijíždějí?
- 5) Víte, kolik peněz návštěvníci u Vás během svého pobytu průměrně utratí?
- 6) Využívají návštěvníci stejnou infrastrukturu jako místní obyvatelé (ubytování v soukromí – u místních, místní gastronomii atd.) nebo jste museli kvůli návštěvníkům vybudovat nějaká speciální zařízení (ubytovací kapacity – penziony, restaurace) a zajistit extra služby (informační, průvodcovské, sportovní, směnárenské atd.) a atraktivity, které jim nabízíte?
- 7) Nedošlo ke komercializaci nějaké například kulturní či komunitní činnosti?
- 8) Jak vnímáte celkový rozvoj turismu v Eibenthalu?
- 9) Myslíte si, že turismus přinesl nějaká pozitiva přímo pro Eibenthal?
- 10) Myslíte si, že turismus přinesl nějaká negativa přímo pro Eibenthal?
- 11) Vnímáte nějaké změny ve Vašich zvyklostech, komunitní nebo kulturní identitě způsobené podle Vás cestovním ruchem?
- 12) Spolupracujete v oblasti rozvoje cestovního ruchu s obcí, nebo s obcemi (myšleno se starostou obce/obcí)?
- 13) Máte i podporu nějakých spolků z České republiky, které Vám dali nějaký sponzorský dar, který pomohl rozvoji celé obce?
- 14) Změnil se díky cestovnímu ruchu Váš vztah k náboženství anebo vidíte nějakou změnu ve Vašem okolí?
- 15) Budujete Vy sám nějaké atraktivity pro návštěvníky?
- 16) Myslíte si, že stávající situace rozvoje místního cestovního ruchu je udržitelná?
- 17) Jelikož se Vašich podnikatelských a komunitních aktivit nejspíše také dotkla covidová krize, zkoušeli jste se zaměřit i na rumunské návštěvníky, nebo spíše spoléháte na své krajané?
- 18) Máte nějakou budoucí vizi, jak by Vaše vesnice mohla vypadat a co nového by mohla návštěvníkům nabídnout?

Otázky pro Starostu Eibenthalu a Ujbányje

- 1) Jak dlouho v Eibenthalu žijete?
- 2) Jak dlouho jste starostou Eibenthalu a Ujbányje?
- 3) Spolupracujete nějak s festivalem Eibenthal žije? Popřípadě jak?
- 4) Je vaše obec součástí nějakého programu z organizace v České republice na zvýšení turismu (CzechTourism, Česká ambasáda, Člověk v tísní)? Případně jste součástí nějakého podpůrného programu z EU?
- 5) Máte přehled o tom, jací návštěvníci k Vám přijíždějí? (jejich charakteristika – národnost, věková kategorie, vzdělání, motivace k účasti atd.)
- 6) Víte, kolik peněz návštěvníci u Vás během svého pobytu průměrně utratí?
- 7) Využívají návštěvníci stejnou infrastrukturu jako místní obyvatelé (ubytování v soukromí – u místních, místní gastronomii nebo jste museli kvůli návštěvníkům vybudovat nějaká speciální zařízení (ubytovací kapacity – penziony, restaurace) a zajistit extra služby (informační, průvodcovské, sportovní, směnárenské atd.) a atraktivitu, které jim nabízíte?
- 8) Vytvořili jste jako obec nějakou propagaci pro Vaši vesnici?
- 9) Nedošlo ke komercializaci kulturní či komunitní činnosti?
- 10) Vnímáte nějaké změny ve Vašich zvyklostech, komunitní nebo kulturní identitě způsobené podle Vás cestovním ruchem?
- 11) Vnímáte nějaké změny ve Vašich zvyklostech, komunitní nebo kulturní identitě způsobené podle Vás cestovním ruchem?
- 12) Jak jako představitel obce a její občan vnímáte rozvoj turismu v Eibenthalu?
- 13) Jaká pozitiva, ale i negativa vnímáte, že turismus přináší pro Eibenthal a co převažuje?
- 14) Chtěli byste jako obec přilákat více návštěvníků?
- 15) Myslíte si, že je turismus u Vás v obci udržitelný?
- 16) Spolupracujete jako obec s nějakými spolky z České republiky, které Vám daly například nějaké sponzorské dary pro zvelebení života v obci?
- 17) Jak moc jste Vy osobně závislý na turismu? A obyvatelé v obci? A obec jako celek?
- 18) Zasáhla covidová krize i Vaši vesnici, nebo část rozpočtu, který jste měli připravený například na kulturní akce, nebo se zaměřením na cestovní ruch?
- 19) Máte nějakou budoucí vizi, jak by Vaše vesnice mohla vypadat a jak by tomu mohl cestovní ruch napomoci?

Otázky pro občany obce

- 1) Kolik Vám je let?
- 2) Žijete v Eibenthalu od narození / dlouhodobě alespoň 10 let?
- 3) Dle Vašeho názoru, myslíte si, že je v Eibenthalu návštěvníků mnoho, anebo byste jich ocenili ještě více?
- 4) Máte přehled o tom, jací návštěvníci k Vám přijíždějí?
- 5) Poskytujete pro návštěvníky ubytování, či jiný prodej služeb nebo suvenýrů?
- 6) Jak vnímáte celkový rozvoj turismu v Eibenthalu?
- 7) Přinesl turismus do Vaší vesnice nějaká pozitiva?
- 8) Přinesl také nějaká negativa?
- 9) Vnímáte nějaké změny ve Vašich zvyklostech, komunitní nebo kulturní identitě způsobené podle Vás cestovním ruchem?
- 10) Změnil se díky cestovnímu ruchu Váš vztah k náboženství anebo vidíte nějakou změnu ve Vašem okolí?
- 11) Budujete nějaké atraktivity pro návštěvníky?
- 12) Myslíte si, že stávající situace cestovního ruchu je udržitelná?
- 13) Myslíte si, že zvýšený výskyt návštěvníků může nějak narušit komunitní vztahy?
- 14) Pociťujete, že má cestovní ruch nějaký vliv na místní kulturní identitu? Jaký?

Příloha č. 2. Přepsané rozhovory s informátory

Informátor č. 1: Starosta obce Eibenthal a Ujbányje

1. Jak dlouho v Eibenthalu žijete?

Od narození, takže 50 let.

2. Jak dlouho jste starostou Eibenthalu a Ujbányje?

Od roku 2008, takže 13 let.

3. Spolupracujete nějak s festivalem Eibenthal žije? Popřípadě jak?

Spolupracuju s organizátory a snažím se, aby se dodržoval klid, aby byl pořádek a klid pro veřejnost během festivalu.

4. Je vaše obec součástí nějakého programu z organizace v České republice na zvýšení turismu (CzechTourism, Česká ambasáda, Člověk v tísni)? Případně jste součástí nějakého podpůrného programu z EU?

Jako vesnice nespolupracujeme s žádnou organizací z Česka. Pokud nějaká spolupráce je, musí to být vyloženě rumunsko-česká spolupráce podpořená smlouvami a žádnou teď takovou nemáme.

5. Máte přehled o tom, jací návštěvníci k Vám přijíždějí? (jejich charakteristika - národnost, věková kategorie, vzdělání, motivace k účasti atd.)

Jezdí k nám Češi, Rumuni a také Němci, ale ty Němci jsou spíše Rumuni, kteří mají německé občanství. Vzdělání nevím, ale jsou to takový tvoji vrstevníci, mezi 20-30 lety. Jezdí hlavně na festival, ale také je to zájímavost pro Rumuny jakožto česká vesnice.

6. Víte, kolik návštěvníci u Vás během svého pobytu průměrně utratí?

Nemám o tom moc přehled, protože to obec neorganizuje a organizují to soukromníci. My jakožto obecní úřad z toho v podstatě nemáme nic.

7. Využívají návštěvníci stejnou infrastrukturu jako místní obyvatelé (ubytování v soukromí - u místních, místní gastronomii atd. nebo jste museli kvůli návštěvníkům vybudovat nějaká speciální zařízení (ubytovací kapacity - penziony, restaurace) a zajistit extra služby (informační, průvodcovské, sportovní, směnářenské) a atraktivitu, které jim nabízíte?

Turisti využívají stejnou infrastrukturu jako místní. Ve vesnici se vystavěla hospoda a také penziony, ale s tím my jakožto obec nemáme nic společného. Čemu jsme jako obec mohli pomoci, byla rekonstrukce příjezdové cesty a cest ve vesnici.

8. Vytvořili jste jako obec nějakou propagaci pro vaši vesnici?

Nevytvořili, protože já jako starosta, nejsem starostou jen Eibenthalu, ale spadá pod mé pravomoci obec Dubová a Ujbányje. Dubová je z těchto vesnic největší a vlastně se i náš obecní úřad jmenuje jen Primaria Dubova což v překladu znamená Obecní

úřad Dubová. Nemůžeme se tedy zaměřovat jen na jednu vesnici. Samozřejmě, že o nějakých událostech píšeme na našich webových stránkách, ale nemůžeme se zaměřit jen na Eibenthal. Přeci jen Dubová je vyloženě rumunská vesnice, ale zmínky o Eibenthalu máme na tom webu, jak jsem se již zmiňoval.

9. Nedošlo ke komercializaci kulturní či komunitní činnosti?

Nemyslím si.

10. Vnímáte nějaké změny ve Vašich zvyklostech, komunitní nebo kulturní identitě způsobené podle Vás cestovním ruchem?

Myslím si, že cestovní ruch na naší kulturní nebo komunitní identitu nemá vliv.

11. Změnil se díky cestovnímu ruchu u Vás vztah k náboženství?

Myslím si, že v mém okolí se vztah k náboženství nezměnil.

12. Jak jako představitel obce a její občan vnímáte rozvoj turismu v Eibenthalu?

Rozvoj turismu vnímám tak, že se u nás pořád vyvíjí. Je vidět, že spolupráce ve vesnici, ale také pomoc od turistů z Česka, je velmi vidět a vnímám tento rozvoj velmi dobře, protože přináší nové příležitosti.

13. Jaká pozitiva, ale i negativa vnímáte, že turismus přináší pro Eibenthal a co převažuje?

Nezaznamenal jsem, že by turismus v oblasti, kde se nacházíme, by přinášel nějaká velká pozitiva anebo negativa. Pozitivní je určitě to, že se do naší vesnice vrací život, jako negativum bych uvedl zvýšený počet návštěvníků a možná hluk, ale určitě bych řekl, že převažují asi ta pozitiva.

14. Chtěli byste jako obec přilákat více návštěvníků?

Všichni turisté, kteří k nám zavítají, jsou vítáni.

15. Myslíte si, že je turismus u vás v obci udržitelný?

Myslím si, že ano, protože si myslím, že jsme teprve na samém začátku.

16. Spolupracujete jako obec s nějakými spolky z České republiky, které Vám daly například nějaké sponzorské dary pro zvelebení života v obci?

Spolupracujeme s nějakými spolky, ale nedostáváme žádné sponzorské dary.

17. Jak moc jste Vy osobně závislý na turismu? A obyvatelé v obci? A obec jako celek?

Já osobně nejsem vůbec a ostatní členové rodiny taky mají práci mimo turismus. Většina poskytovatelů služeb v obci je v důchodu, ale máme tady také třeba Tibiho a kluky, který jsou mladý a snaží se tady ten turismus nastartovat.

18. Zasáhla covidová krize i vaší vesnici, nebo část rozpočtu, který jste měli připravený například na kulturní akce, nebo se zaměřením na cestovní ruch?

Zasáhla v podstatě celý národ a finance se musely přemístit jinam. Nebyli jsme na tuto krizi připravení a pořád se potýkáme s problémy, které tato pandemie způsobila.

19. Máte nějakou vizi, jak by vaše vesnice mohla vypadat a jak by tomu mohl cestovní ruch napomoci?

Turismus je soukromý sektor a my jakožto obecní úřad ho moc neovlivňujeme. Samozřejmě bychom byli rádi, kdyby turismus pomohl naší vesnici zůstat v podvědomí turistů a pomohl nám udržet naše tradice, které tu udržujeme už tolik let. Hlavně, abychom tu pořád měli nové generace, které tu dokážeme udržet, a budou schopni v těchto tradicích pokračovat.

Informátor č. 2: Baragan a Baraganova žena

1. Kolik Vám je let?

Baragan: 72

Baraganova žena: 63

2. Žijete v Eibenthalu od narození / dlouhodobě alespoň 10 let?

Baragan: - žiju zde od narození

Baraganova žena: - od roku 1971

3. Dle Vašeho názoru, myslíte si, že je v Eibenthalu návštěvníků mnoho, anebo byste jich ocenili ještě více?

Myslíme si, že je zde až moc turistů.

4. Máte přehled o tom, jací návštěvníci k Vám přijíždějí?

Nejsme si jistí, kdo přijíždí, ale nejvíce asi Češi.

5. Poskytujete pro turisty ubytování, či jiný prodej služeb nebo suvenýrů?

Neposkytujeme žádné služby anebo ubytování či jiný prodej.

6. Jak vnímáte celkový rozvoj turismu v Eibenthalu?

Turismus vnímáme dobře, přináší do vesnice víc peněz z prodejů a celkově větší prosperitu.

7. Přinesl turismus do Vaší vesnice nějaká pozitiva?

Pozitivum vnímáme to, že si lidé dokážou vydělat nějaký peníze navíc, ale pro nás nepřináší žádný pozitiva, protože my s turistama neobchodujeme a v podstatě z turistů nic nemáme, žádný osobní prospěch, protože jsme celkově odstrčení od centra vesnice a k nám žádný turisti nezavítají.

8. Přinesl také nějaká negativa?

Ne, ne, ne, ne, ne vůbec nám nepřijde, že by nás turismus omezoval. Ani si nemyslíme, že by přinesl negativa celkově do vesnice.

9. Vnímáte nějaké změny ve Vašich zvyklostech, komunitní nebo kulturní identitě způsobené podle Vás cestovním ruchem?

Braganova žena: *Určitě jsme pocítili to, že se začali dělat festivaly, jak z českých vesnic, tak hudební festivaly, kdy se schází lidi z ostatních českých vesnic. Dělají se i jen kulturní akce, nebo besídky pro malé děti. Také v místní restauraci se snaží udržovat bály a besídky pro děti. Mezi náma v naší komunitě si nemyslím, že by se něco změnilo, spíše je to teď více individuální, kdy každá rodina dělá věci tak sama za sebe. Ve vesnici se dřív vyndaly stoly, upekly se koláče, upeklo se nějaké maso a dala se tam nějaká symbolická cena.*

Baragan: *To se ale změnilo, kdy se ty ceny opravdu zvedly a třeba kdy lahev domácí slivovice se mezi námi sousedy prodávala třeba za 10-15 RON, no, a teď za tuhle cenu prodávají turistům jednoho panáka. Dříve to také bylo tak, že k nám jezdili lidé, kteří nechtěli tolik utrácet peníze a od té doby co tu máme funkční restauraci a penziony a začali se o to lidé více starat, můžou si teď lidi dovolit dávat dražší ceny.*

10. Změnil se díky cestovnímu ruchu Váš vztah k náboženství anebo vidíte nějakou změnu ve Vašem okolí?

Nemyslíme si, že by se nějak změnil náš vztah k náboženství, každou neděli chodíme do kostela, jediný, čeho si všímáme, je to, že ubývá mladších lidí v kostele, ale to není tím turismem, ale spíše tím, že odcházejí za prací a nejsou tady, když je mše svatá. Musím ale říct, že chodíme do kostela už jenom v neděli. Když přijdou turisti, tak se jdou podívat do kostela na mši.

11. Budujete nějaké atraktivity pro návštěvníky?

My osobně ne, ale cítíme, že se ta situace tady zlepšuje, kdy nám tady i postavili nové cesty a silnice, co tady nechal postavit náš starosta s pomocí českých firem.

12. Myslíte si, že stávající situace cestovního ruchu je udržitelná?

Ten turismus se pořád zvyšuje, a zvyšuje se už přes 10 let. Nevíme, jestli to takhle bude i za pár let, protože se toho tady hodně mění, a kluci dostávají i sponzorský dary z Čech a určitě budou chtít, aby jezdilo více lidí, ale jestli dokážeme pojmout ještě více turistů, to nevíme.

13. Myslíte si, že zvýšený výskyt návštěvníků může nějak narušit komunitní vztahy?

Baragan: *Myslím si, že ano, protože to pocítujeme, že se sousedi už tolik spolu nebaví a spíš se tady seskupují takové skupinky sousedů, kteří těží z turismu a mají z něho nějaký prospěch a ty se spíše baví spolu a už se nebaví tolik s lidmi, kteří nejsou v jejich skupině.*

Baraganova žena: *Už si tolik ty lidi tady nepomáhají a cítíme to, že si hodně lidí mezi sebou závidí, což dřív nebylo. Ty lidi, co podnikají v turismu, se více odtahují od ostatních. Už to není takové, jaké to bylo, a lidé mezi sebou dělají velké rozdíly.*

14. Pocítujete, že má cestovní ruch nějaký vliv na místní kulturní identitu? Jaký?

Dříve tady bylo hodně zvyklostí, který se bohužel už vytratily, dělaly se Máje, posvícení a různé plesy. To dneska už není, nebo je, ale dělá se to v nějakých skupinkách. Dříve to dělala celá vesnice a dneska je to takové rozdělené na skupiny.

Informátor č. 3: Členka Demokratického spolku Slováků a Čechů z Rumunska

1. Kolik Vám je let?

40 let

2. Žijete v Eibenthalu od narození / dlouhodobě alespoň 10 let?

Narodila jsem se tam, vyrůstala jsem tam, nyní tam nebydlím, ale jezdím tam často. Spolek, ve kterém působím, se jmenuje Demokratický spolek Slováků a Čechů z Rumunska. Členkou jsem od doby, kdy jsem ještě žila na Eibenthalu, ale na nějaký čas jsem své působení přerušila, protože jsem nechtěla platit členské poplatky.

3. Dle Vašeho názoru, myslíte si, že je v Eibenthalu návštěvníků mnoho, anebo byste jich ocenila ještě více?

V poslední době je návštěvníků poměrně dost. Místo by se pro další návštěvníky hledalo velmi obtížně. A už by to nebylo ono, kdyby tu byla „hlava na hlavě“. Uvítala bych méně turistů.

4. Máte přehled o tom, jací návštěvníci k Vám přijíždějí?

Jezdí především Češi. Loni kvůli covidu jsme ale měli především rumunské turisty, protože pro Čechy byly zpřísněné podmínky pro příjezd sem k nám.

Seskupení je různé. Jezdí školy od 2. stupně, gymnázia, vybavují si nyní školu z Teplic. Jejich cílem je jet přes 1000 km daleko a přijet na místo, kde se bez problémů dorozumí též česky. Dalo by se říct, že to je pojato jako neobvyklý kulturní zážitek. Ale samozřejmě je pro ně jiné jídlo, jazyk, místní lidé, příroda... Je to pro ně velmi rozmanité.

5. Jak vnímáte celkový rozvoj turismu v Eibenthalu?

V posledních letech tu byly zrekonstruovány staré hornické domy pro účely turismu, tedy slouží především jako ubytování pro turisty. Toto vnímám na jednu stranu jako velké plus, že tyto domy nechátrají a je jim věnována péče. Roste jim hodnota. Na druhou stranu tam ale není už takový klid, jako kdysi býval.

6. Přinesl turismus do Vaší vesnice nějaká pozitiva?

Kdyby nefungoval tento turismus, tak by zde žili pouze důchodci a místní původní obyvatelé. Mladí by zde neměli žádné uplatnění. Pamatuji si, že nějakou dobu to tak bylo, zhruba před 10 lety. Nebyl zde nikdo z mladší generace a skomíralo to. Turistů bylo minimum.

7. Přinesl také nějaká negativa?

V začátcích byli turisté jako „utržení ze řetězu“. Mysleli si, že mohou dělat cokoliv, tudíž byl po nich vždy jen velký nepořádek. Mysleli si, že mohou chodit kdekoliv. Byli velmi hluční a neutišitelní. Stávalo se, že chodili neoděnění, tedy zcela nazí. Postupně vznikala určitá pravidla, která toto celé regulovala. Především, aby to nerušilo místní

obyvatelstvo. Největší problém byly všudypřítomné odpadky. Nyní se to intenzivně řeší, např. třídění, úklid komunikace apod. Je snaha to udržet.

8. Vnímáte nějaké změny ve Vašich zvyklostech, komunitní nebo kulturní identitě způsobené podle Vás cestovním ruchem?

Nemyslím si, že by se něco změnilo. Například vesnice kolem mívají i své kroje, ale zrovna Eibenthal nic takového nemá, tudíž by se zde ani nic v tomto ohledu nemohlo změnit. V ostatních českých vesnicích tyto kroje a „znaky“ jsou. Tudíž zvyky jsou především převzaté. Náš spolek zajišťuje distribuci látek na kroje, jejich ušití.

9. Změnil se díky cestovnímu ruchu Váš vztah k náboženství, anebo vidíte nějakou změnu ve Vašem okolí?

Nemyslím si. V místní oblasti je křesťanství velmi silně zastoupeno a je striktně udržováno. V neděli jde každý do kostela. Je snaha zde udržet kněze, ten totiž tu náboženskou komunitu drží. Nyní ovšem máme chorvatského kněze, dříve jsme měli českého. Lidé náboženství vyhledávají a jsou pobožní.

10. Budujete nějaké atraktivitu pro návštěvníky?

Samozřejmě. Máme i své stánky s různými aktivitami. Celý svaz mívá pravidelné schůzky a řeší zde možnosti, tipy, co můžeme pro turisty poskytnout apod. My jako svaz Čechů a Slováků se snažíme udržet kulturu v této linii, aby se to týkalo právě těchto dvou zemí. Na konci srpna míváme místní kulturní festival a různé spolky se zde sejdou a představují různá představení, vyrábějí i malé suvenýry, atd., probíhá i soutěž o nejlepší koláč, soutěž nese název Babiččin koláč. Lidé mohou přijít, ochutnat, ohodnotit, samozřejmě i zakoupit. Též organizujeme pro děti olympiádu z českého jazyka.

11. Myslíte si, že stávající situace cestovního ruchu je udržitelná?

Ano, myslím si, že je udržitelná a určitě se to může i postupně zlepšovat. Místní organizátoři dbají na tento rozvoj a myslím si, že v tom umí chodit a že mají dlouhodobý plán, jak to udržet. Aby z toho samozřejmě něco měli, a aby z toho měli něco i místní v podobě prodejů ubytování, suvenýrů...

Ale bojím se jedné věci. Na Ujbányi prodal starosta poměrně velký pozemek Rumunovi, který vlastní jachtový klub u Dunaje. Mám obavy, že začne zde provozovat něco jiného, něco mimo koncept a nebude dbát na místní komunitu. Nebude to mít přínos pro vesnici samotnou ani pro obyvatele. Protože všechno toto vlastní Češi. Vnímám to jako velké riziko do budoucna. Pořadatelé totiž dbají na to, co si myslí ostatní a jak to vnímají a snaží se jim vyjít vstříc, aby byli všichni spokojeni, a aby z toho také něco měli. Ale pokud se právě tento majitel zaměří na něco jiného, mohlo by to výrazně narušit vztahy.

12. Myslíte si, že zvýšený výskyt návštěvníků může nějak narušit komunitní vztahy?

Lidé stále drží při sobě. Samozřejmě, že se začíná objevovat nějaká konkurence nebo rivalita o klienty (v jakém množství, na jaké úrovni, ale i druhy služeb...), vyhledávají způsoby, jak jít s dobou, jak si přivydělat, jak mít nejvíce klientů. Tím

samozřejmě roste množství ubytování, služeb apod. a tím jsou upravené i ceny pro turisty díky této konkurenci. Lidé si z vydělaných peněz mohli kupovat různé inovace, např. splachovací záchod je zde už úplně běžný. Dříve tu byla všude jen kadibudka. Jsou už schopni rozšířit ubytování, poskytují turistům samostatné pokoje. Dříve bydleli turisté přímo v pokojích u hostitelů a soukromí tedy nebylo ani z jedné strany zachováno. Ale i tak si lidé vzájemně pomáhají právě v těchto inovacích apod., jen je tu více a více poskytovatelů služeb.

13. Pociťujete, že má cestovní ruch nějaký vliv na místní kulturní identitu? Jaký?

Nemyslím si, že má vliv, určitě ne velký. Snažíme se udržovat místní zvyklosti. Nejen my jako svaz, ale i místní obyvatelstvo. Turisté se většinou do místních tradic též zapojují. Respektují to. Zvyklosti se přenáší z generace na generaci, tudíž je v lidech snaha to udržovat. Udržují se Máje, různé bály, masopust, Vánoce samozřejmě, a především náboženské zvyky. Něco se ovšem již neudrží, například Oltáře, Dožínky, ale to, co se udržuje, to převažuje.

14. Vy jako spolek, spolupracujete s nějakou organizací z ČR?

Ano, píšeme projekty pro českou ambasádu. Finančně nás podporují i jiné české organizace, např. Člověk v tísni a CzechTourism. Dostáváme finanční podporu z ČR i z Rumunska pro podporu místní kultury a udržení jazyka.

15) Mát přehled o tom, kolik turistů u Vás utratí peněz?

Nemám vůbec přehled. Netuším.

16) Zastáváte nějakou propagaci jako spolek celkově a lákáte touto formou návštěvníky?

Máme facebookové stránky, ale není to vyložené na lákání nových návštěvníků. Na to tu fungují např. místní pořadatelé festivalu. My jsme v podstatě informační médium. Zveřejňujeme, co se dělo, jak to probíhalo, ale nenazývala bych to vyloženě propagací a snahou přilákat nové lidi. Místní pořadatelé do toho investují více peněz i času. My, kteří působíme v kulturním spolku, jsme vedeni jako dobrovolný svaz, není to pro nás výdělek, tudíž nejsme ani tolik motivovaní.

17) Myslíte si, že jsou kulturní činnosti až příliš komerční a snaží se nalákat nové návštěvníky příliš „agresivně“? Dělá se to jen z důvodu, aby se přilákali nové lidi?

Ne, to si vůbec nemyslím. Lidé toto uznávají, vnímají to jako součást jejich dětství/mládí a nepociťují nějakou přehnanou agresivitu. Myslím místní tance, zvyklosti... Ale je pravděpodobné, že další generace to pojme jinak a bude z toho dělat vyloženě jen propagaci.

18) Máte jako spolek dlouhodobější plán, co byste mohli návštěvníkům poskytnout a jak byste chtěli do budoucna fungovat?

Zatím nic konkrétního nemáme, ale kolují zde návrhy, že bychom se jako spolek rozdělili. Nyní jsme spolek Čechů a Slováků, ale někteří usilují o to, aby to bylo zvlášť. Aby byl spolek jen Čechů a jen Slováků.

Já ještě navíc učím ve škole, tudíž je mou snahou ty děti naučit co nejvíce, aby se zde český jazyk udržel a aby nevymřel. Aby mohli lidé i za několik desítek let přijet sem a domluvit se tu plynule česky. Přeci jen, když už jsme česká vesnice, tak je důležité to udržet. A samozřejmě tu jsou i jiní učitelé vyslaní z Česka, které posílá Dům zahraničních věcí z Ministerstva pro místní rozvoj. Na nich v podstatě stojí ten český jazyk vyučovaný zde.

Informátor č. 4: Bývalý předseda místní organizace

1. Kolik Vám je let?

77 mi bude za měsíc

2. Žijete v Eibenthalu od narození / dlouhodobě alespoň 10 let?

Žiju tady od narození. Moje babičky jsou odtud, moje prababičky, ale můj děda pochází z Gerníku.

3. Dle Vašeho názoru, myslíte si, že je v Eibenthalu návštěvníků mnoho, anebo byste jich ocenili ještě více?

*Já řeknu, že je to všechno v pohodě. *začíná mít slzy v očích**

Takže si myslíte, že tento počet lidí, co k Vám jezdí, je v pořádku?

*Už je nás tady hrozně málo a když přijedou turisti, tak Eibenthal žije! *začíná být hodně emotivní* Já se omlouvám, že takhle pláču, ale pro mě je to citlivé téma, jsem moc emoční.*

To je úplně v pořádku, vidím, že jste toho pro Eibenthal udělat dost (narážím na rozhovor před natáčením)

Nechci se chlubit, ale udělal jsem toho tady dost pro obec. Už jsem to říkal (před natáčením), měli jsme předsedu Kocmana, a měli jsme nějakého strejdu Erhelio, ten ještě žije. Byli jsme takový 3, který jsme se moc dobře dojednali. Každý něco řekl k tomu a pak jsme to spojili a šlo nám to v dobrém porozumění. Ted' se nechci vychvalovat. Ty cesty tady, on Kocman, pan předseda, neměl auto a já jsem ho měl. A jezdil jsem na Župu (okresní úřad) a na prefekturu (rumunský úřad), tam bylo ještě ted' když můžu dodat, tam byl každý rok zasedání, mezi českou stranou a Rumunskou stranou a hlavní vedení Župy, banka, škola a já nevím co ještě, a to byla veliká schůze. Bud' to v březnu, anebo to bylo na začátku dubna. Tam se probíraly všechny věci, co nás trápily. Nám to nepřišlo to, že tenhle koutek tohohle Mehedicu (název okresu) měl nějakou cenu. My jsme byli zvyklí jezdit do Oršavy a z Oršavy (velké město blízko Eibenthalu), my jsme si nemysleli, že tady máme něco zvláštního, ale ty lidi z Župy nám říkali, že uvidíme, co se bude dít, že tady máme jednu zónu moc krásnou a ta bude povyšovat. No, a nakonec měli pravdu! Tak jsme dokázali vybudovat tady tu cestu, dokázali jsme zbourat a vybudovat školu. Nebylo to, ale jednoduchý. Tak jsem se vždycky snažil, abychom něco získali. A to naštěstí pokračuje, ted' má škola fotbalový sál, sprchy a záchody, počítačový sál a nevím co ještě všechno. Ta škola byla v katastrofickém stavu. Tady nám pomáhali Češi od roku 1948!

Když se ještě ta škola bourala, tak já jsem si vzal ze školy trám, na kterým jsou vytesané jména lidí, který to stavěli. Nespálil jsem to, nechal jsem si to na památku. Poprvé nám Češi pomohli vybudovat poprvé školu a podruhé taky, ale Rumuni nám taky pomáhali.

No to víte, lidi byli různí a jsou různí, ale co si pamatuju, tak taky jsme museli chodit třeba na komisi, každý věděl, kolik si kdo vydělává, protože jsme se scházeli vždy před kostelem a tam jsme se o tom bavili, kolik vydělávají lidi z dolů, kolik ženský, kolik lidi venku, no, a takhle se o tom bavilo. Tak mě jednou předvolali před komisi, že jsem

koupil 35 kilo masa a kde jsem na to vzal, jestli dělám veselku nebo křtiny. Bylo to na jaře a byla paprika, bylo to něco nového, nadívaná paprika. No, tak jsem koupil papriku a 3,5 kila masa, no, a nevím, kde se to tak shodlo a odkad' kdo co to našel, že jsem koupil 35 kil toho masa. Bylo to až u policie a ten policajt, co tady žil, mi říká, že musím do Oršavy na policii podat jako vysvětlení. Taky jsem si měl vzít všechny papíry. A já naštěstí vždy schovával všechny doklady, no, a i jsem měl naštěstí tu účtenku od toho masa. No a tam to všechno prohlídli a poplácal mě po ramenou a řekl: Pane předsedo, pokračujte takhle v té dobré práci. No, a tak je to s lidma, no, ale bylo to takhle.

4. Máte přehled o tom, jací návštěvníci k Vám přijíždějí?

No, nejvíc sem jezdí Češi na ty festivaly a takhle v tuhle dobu letní, ale i zimní, ale to už řídne. Už jsou problémy jezdit tyhle cesty. Tak nejvíc sem jezdí Češi, ale jezdí sem i cizí lidi, byly tady i Američani, Němci, protože nějaký lidi od nás dělají v Německu a tam to řekli, že existuje Eibenthal a přitáhli je sem.

Já jsem třeba i viděl, že byla v rumunské televizi reportáž o Eibenthalu, tak to Vám taky mohlo pomoci.

No, chodějí sem, chodějí. Byly i reportáže, že u nás se nekrade. To víte?

To nevím

No, pověsíte si na plot síťovku, dáte si do toho peníze a on přijede pojezdnej obchod a ten ti tam dá podle peněz chlebiček. No, a nikdá se nic neukradlo, a tak to bylo v televizi: Vesnice, ve které se nekrade.

5. Poskytujete pro turisty ubytování, či jiný prodej služeb nebo suvenýrů?

Já osobně ne, proč? Protože jsem už starý a manželka je nemocná, má oba klouby kyčelní dělaný a sotva si uděláme pro sebe takhle, no a na ty léta už, ani nepotřebujeme, řekněme, no, a dělal jsem v dolech a nějaká ta penze je trošku, né strašná, ale jsem spokojenej. Já jsem nikdá nebyl nespokojenej, nebo, že bych si přál něco velkého. To, co potřebujeme, to máme, žádný luxus, a to nám stačí.

6. Jak vnímáte celkový rozvoj turismu v Eibenthalu?

*Je to takhle výborný. Už se opakuju, Eibenthal obživne, *začíná být emotivní*, už takhle podvokrát, nebo kolikrát, vypravujou vlak z Prahy a vyjdou z Orsavy. A i v Orsově jsou nadšený a všichni na ně čekají. Potom jedou lodí do Tisovic a tam na ně čekají autobusy a vyvezou je sem ke Křížku a potom jdou pěšky, *začíná brečet*, a to je krásný. To je, jak když se rozpustí z mraveniště mravencí. Ta cesta je tak zabraná a všichni se rozejdou, a oni přijdou takový laskavý k nám a my taky. Zážitky moc pěkný. To otevřelo Eibenthalu oči trochu, a jsme mezi těma vesnicemi, to je zas, no, může to bejt pochvala zase, protože to je skutečný. Eibenthal se změnil oproti těm dalším vesnicím, oni tam taky mají něco, ale my tu teď máme tu restauraci díky klukům z Čech, který to tady začali usazovat s nějakým Pospíšilem, začalo to U Medvěda on se stará tady o tyhle věci, chodí po rumunskejch úřadech, no, a zase ty český kluci hledají sponzory. Minulý festival bylo 22 sponzorůch. No a ten festival těm klukům pomáhá to tady rozšiřovat. Pro nás je to takový rozptýlení ve vesnici, takový rozkvět vesnice. Kde maj takovou restauraci jako máme my tady. Co se taky povedlo, je to, že náš*

starosta je tady náš, už má asi třetí mandát. Né, že by neudělal, taky jako udělá, udělal tady tu cestu, ale já jsem jí dělal, protože jsem jezdil povinně, on jezdí, protože je zaměstnaný. Co udělal, no. Tam, kde se držival ten festival vždycky, tam se držel první máj, jak to bylo za komunistů, tam to bylo pěkný vždycky, přišla muzika z vesnic a bylo tam plno lidu, když jsi přišel na luka, tak si slyšel, jak už to tam hraje pěkně. No, a on to prodal někomu, s kterým má nějaký vztahy. Tomu, co udělal ty baráky tady na Ujbányji. Viděls to, ne? No, ale přitom se to nějak zaháklo a prodal mu ten terén to místo, kde se to drželo, no, a teď museli najít nějaký jiný místo pro ten festival, a to jsou potíže a peníze, no. No, tak nad restaurací nad potokem vzali pozemek od jednoho pána tady, a tam se to teda bude držet a je to asi i dobře, tak je to kousek od restaurace, ale jsou to zase peníze navíc a ty starosti, no. Můžou tam udělat třeba tribunu a kdo ví, jak to bude, no.

7. Přinesl turismus do Vaší vesnice nějaká pozitiva?

No, některým to přinese, protože ty, co jsou schopný udělat, tak udělají tu pálinku, nebo kompot. Ty, který jsou ještě při síle, tak vařejí nějaký jídla. Ono se to rozhlásí, protože ta restaurace, ta není schopná udělat jídla pro všechny. No, tak se to nějak rozhlásí a ty, který jsou ještě mladší, tak se takhle rozhodnou a domluví se, někdo dělá Sarmy (typický rumunský pokrm), někdo tohlencto, aby to nebylo to samý, no. Tak těm to přinese užitek po tutý straně. Vesnici to přinese užitek celkový, změna vesnice. Jiný prožívání tady, jiná atmosféra, jiná příležitost.

8. Přinesl také nějaká negativa?

No, já bych řekl, že bych o tom, no, stane se, no, jak se říká, žádný les není bez suchýho dříví, ale o tom já bych nechtěl mluvit. Bylo by to špinavý třeba k 10-15 lidu, vožerou se, pijou, nebo, já bych to nechtěl mluvit, protože skrz ty nějaký nevzdělance, kterej má nějakou odlívku navíc, a špinil ty druhý, tak to nechci. Byl tady Svoboda, starý učitel a čekal inspekci z český strany. On chodil ke mně. Říkal, že by byl záchod už zaplněnej a on, že by vyžádal peníze od český strany, aby to vyvezli. A já jsem mu říkal: pane Svobodo, prosím to nedělejte, to by byla velká hanba pro nás. Požádejte o jiný věci. Já jsem chtěl zabránit ostudě naší vesnici. Tak jsem to zařídil, abych to tady ubránil.

9. Vnímáte nějaké změny ve Vašich zvyklostech, komunitní nebo kulturní identitě způsobené podle Vás cestovním ruchem?

Zvyky naše katolický, ty se udržují, ale jen je málo dětí. Ty se udržují, přijdou z jinejch vesnicích k babičkám nebo tak, tak se to udržuje, chodí holky řehtat, zpívají, a tak to se udržuje. Takový ty starodávný věci a ty nábožný, to se udržuje. To zatím nezaniklo, ale je hodně věcí, co zaniklo. Tady mám fotku, jak chodili na Masopust. Pěkněj zvyk, chodili, dřív bylo víc sněhu, chodili na saně a udělali takovej průvod na saních. To byla taky krásná věc. Pekly se šišky, bylo to pěkný. Ty už zanikly

A myslíte, že ty zanikly, protože už tady nejsou ty děti a lidi?

No, nejsou tu děti a doba se už změnila, no. Protože mládež se taky změnila, ale vím, že na schůzích si bědovali ty starší, že už to upadá všude. Takže to není asi cestovním ruchem, ale tím, že tu není nikdo, kdo by to udržoval.

10. Změnil se díky cestovnímu ruchu Váš vztah k náboženství anebo vidíte nějakou změnu ve Vašem okolí?

No, tady, takhle sem jezdí Češi a je vidět, že takhle lidi kolem Brna, nebo celkově na Moravě, jsou ještě věřící. Ty, když přijedou, tak jdou s námi do kostela a je to takový pěkný. Já bych ale řekl, že ten úpad v tý víře byl už předtím, ještě, než začali jezdit lidi. Já, když byl mladej a otec dělal v dolech, v neděli mu to někdy vycházelo tak, říkal, že dneska půjdu já pást kravičky, ale půjdeš do kostela odpoledne. Rodiče to udržovali, a bylo to ve škole taky, ale to už teda moc není. Můžu tady něco říct?

Ano, určitě.

*Se změnila ambasadorka jo, tady v Rumunsku. Tak jsem byl pozvanej jako předseda penzistů jo, promiňte, jestli se s tím vytahuju. *smích*.*

Vůbec ne, *smích*.

Tak jsem tam byl přivítanej, ona byla už u kostela, tak jsme se tam dali dohromady, žádala to Česká organizace, takovej protokol spolupráce. A já jsem ji hned přijmul, protože stanovy nám to dovolují a jim taky. Cíl je jeden, všichni táhneme za tím jedním cílem. No, a tak jsme udělali protokol a zeptal jsem se šéfa svého, ze Severinu, věděl jsem, že jo, ale zeptal jsem se ze slušnosti. A on říká: Jo, to není nic, přijďte, a podepsal to taky a potvrdil to. Promiňte, já když jsem dělal s Čehama, tak jsem tu Češtinu měl lepší, ale teď už mi to taky tak nejde.

Z toho si nic nedělejte, jsme 1 000 kilometrů od Česka a myslím si, že mluvíte dobře a srozumitelně.

No, a tak mě tam zavolala, abych přednesl, kdo to je. Tak se mě vyptávala na takový tyhle věci, tak jsem jí odpověděl a poděkoval jsem jí, a potom šla, ale nech si to zatím pro sebe, ale ať o tom taky víš (mluví ke svému bratranci). Prošla direktorka (ředitelka školy, která je příbuzná starosty), no, a tak ten, co pracuje od organizace s námi, a já jako předseda, tak jí taky tam zavola, ona se tam vyptávala a ona se jí nafňukala. My teda víme, jak se tady učí a nemůžeš taky zrovna to tak vytáhnout ven. To mi vadilo, jak říkala, že má spousta práce, nedokážeme si ani kafičko vypít. To je řeč jedny ředitelky, aby měla čas na to chodit do školy pít kafičko. Nemají čas. My víme, jak se tady učí. Přijdou v 9 a někdy už ve 12 jdou pryč. A ona si stěžuje, že ani nemá čas na kafičko. To byla ostuda, ale její teda. Nechci pomlouvát, ale teda tohle mi vadilo, že tý ambasadorce si stěžuje, že nemá čas na kafičko. Ředitelka školy, bere pěkný peníze, manžel vozí děti z Ujbányje, půl hodiny dělá, protože má bratra starostu, a ještě se s ním pere se starostou a nedochází mu to. On se tady snaží a ty se s ním pereš.

11. Budujete nějaké atraktivity pro návštěvníky?

Ne, osobně ne. To přijdou organizace na to speciální a ty to udělají. To dělají většinou Česká strana. Já jsem už při letech a myslím si, že jsem za těch pár let jsem toho tady udělal dost. Ted' už jen odpočívám. V minulosti jo, ted' už ne.

12. Myslíte si, že stávající situace cestovního ruchu je udržitelná?

A proč by ne? Já to takhle řeknu. Třeba když to vyhovuje Čechům, a cítí se tady dobře a domluví se tady. Když mě zastaví, tak si popovídáme, tak jim ukážu i brožurku a probereme to. Myslím si, že ano, jen ať jezdějí a ještě víc!

13. Myslíte si, že zvýšený výskyt návštěvníků může nějak narušit komunitní vztahy?

Já bych řekl, že nikoliv. Já to nemůžu úplně říct, ale myslím si, že ne. My jsme tady všichni jako starý a snažíme se tedy o to, aby nám to tady nějak fungovalo.

14. Pociťujete, že má cestovní ruch nějaký vliv na místní kulturní identitu? Jaký?

Každá vesnice má nějaký kroj a ty lidi přijedou v těch kostýmech, v těch krojích i ze Srbska a je to takový festival taky, aby se ukázali, ale nemyslím si, že by cestovní ruch měl nějaký vliv na naši identitu.

Informátor č. 5: Kmotřička

1. Kolik Vám je let?

73 let.

2. Žijete v Eibenthalu od narození / dlouhodobě alespoň 10 let?

Žiji zde od narození.

3. Dle Vašeho názoru, myslíte si, že je v Eibenthalu návštěvníků mnoho, anebo byste jich ocenili ještě více?

No, nemyslím si, že jich je hodně. Pro mě můžou přijít ještě víc, ale jako není jich hodně. Nechodí jen na festival, chodí i přes rok, i v zimě někdy, ale málo je jich. Myslím, že by mohlo chodit víc lidí.

4. Máte přehled o tom, jací návštěvníci k Vám přijíždějí?

Jezdí i mladí, ale i starý, není to tak dávno, jsem tady mluvila s dvěma klukama, byl tady vnuk naší nevěsty, a před domem byli dva kluci a ty přijeli, ty byli snad po celém Rumunsku, jak jezdějí po tom bahně, no nevím jak se tomu říká, bylo jich tady přes 400.

Myslíte Gumbalkan?

Tak, tak, to asi je ono, no, a ty dva kluci, ono jich tady víc ostalo přes noc, a ty kluci tady teda byli a já jsem vyšla ven na ulici a oni si se mnou popovídali tady, a to byli teda slušný kluci, to jsem byla ráda teda, protože se mě ptali, co a jak, a tak jsem si popovídali. I se starýma jsem dávno nestíhla, ale byli tady, no třeba rok dva zpátky, tak taky se šlo někam, tak taky jsem si s nima hezky popovídala a hezky vyprávěli. Myslím si, že je to v pořádku takhle všechno, já neslyšela, že by si lidi naši stěžovali anebo byli proti.

5. Poskytujete pro turisty ubytování, či jiný prodej služeb nebo suvenýrů?

Ano, služeb ano, spát nebo něco takovýho, to ne.

Myslíte ubytování?

Ano, to ubytování ne, nemáme plac, ale takhle jo, to když přijedou Češi, tak dáme stůl do průjezdu a dám jim, co si přejou. Nevěsta, ta jim taky něco připraví, většinou griotku a potom jsme se tomu i zasmáli, to byli kluci nějací, hodný kluci. Chtěli chleba se sádlem a cibul, no tak jsme jim dali to, co jim šmakovalo, ale normálně vařeno nemáme, ale občas uděláme nějakou šišku (koblihu), buchty s tvarohem nebo koláč.

6. Jak vnímáte celkový rozvoj turismu v Eibenthalu?

No, dobře, mě nevadí žádná, všichni se mi líběj, no, prohlížej si to tady, no. Já vám řeknu pravdu, já mám ráda každýho člověka a jestli jsme rádi, no, jako všichni jsme rádi, žádnýho jsem neslyšela, že by byl proti nim. Máme to dobrý, no, takhle když přijdou, tak je to tady veselý. Jak říká i sestra, pokvad' dělala i ta Ujbányje (bývalé doly na uhlí), ty hory, tak to bylo, ale jak museli odejít ty mladý, protože nebylo zaměstnání, tak to tady bylo ticho a ted' to máme zase veselý s nima.

7. Přinesl turismus do Vaší vesnice nějaká pozitiva?

Takhle pro lidi nevím, ale jako do školy, pro děti, přinesly hodněkrát. Nevěsta je jako direktorka (ředitelka školy), tak jí zavolají a přinesou všelijaký ty, pro děti do školy.

Myslíte pomůcky, školní potřeby a učebnice?

Ano, přesně tak.

A pro Vás osobně přinesl turismus něco pozitivního?

No, pro mě osobně asi ne, nebo jsem na to ještě nepřišla. Já vám řeknu pravdu, já už jsem stará a už nemůžu na záda, tak ani nikam nechodím, vždycky už jen tady venku před dům, a tak teda vidím ty lidi a jsou některý, který projdou, a zdravěji a zeptají se co děláte, a tak, no.

Takže se vám spíš líbí to rušno ve vesnici?

No, ano, to se mi hodně líbí!

8. Přinesl také nějaká negativa?

Prozatím nic, já si myslím, že prozatím nic špatného nepřinesl. Do teď žádný nikomu nic zlého nedělal a všechno bylo v pořádku.

Spíš je to myšleno, jestli vám nevadí zvýšený hluk, že je ve vesnici větší pohyb osob a aut a podobně

Nene to mi vůbec nevadí, hodně aut sem jezdí v sobotu a v neděli, ale to jsou i naši Rumuni, ze všech koutů Rumunska. Hlavně Rumuni, co jsou ubytovaní kolem Dunaje, tam je hodně penzionů a vždy kolem odpoledne a k večeru to vylítá nahoru a nám to nevadí.

9. Vnímáte nějaké změny ve Vašich zvyklostech, komunitní nebo kulturní identitě způsobené podle Vás cestovním ruchem?

Myslím si, že ty změny nejsou kvůli cestovnímu ruchu, ale protože odešli mladí do ciziny, nebo se přestěhovali za prací do měst. My tu máme třeba kulturní dům a ten je nově zrekonstruovaný, a dřív se v něm dělaly bály a plesy a hodně svateb, dokonce moje dcera tam měla svatbu a dneska je zamčený, protože můj syn Viktor, on je starosta, ho zavřel, protože tam někdo něco rozbil a on to koupil znova, no, a oni to zase rozbili, tak ho radši zavřel. Možná se občas něco koná u Tibiho, nějaký ty bály, ale to já už moc nevím.

10. Změnil se díky cestovnímu ruchu Váš vztah k náboženství anebo vidíte nějakou změnu ve Vašem okolí?

Většinou ty, co přijdou, tak s námi chodí v neděli do kostela a prý takhle chodí i v Čechách do kostela hodně, ale tady se pořád drží hodně ty církevní svátky, to vlastně všechno se drží.

Takže byste řekla, že se ty církevní svátky drží více než ty společenské akce jako bály, plesy?

No, to dočista víc, to teda jo, to se moc drží, každou neděli máme mši svatou, přes týden máme v úterý a v pátek taky modlení, růženec a takový, a celkově v našich českých vesnicích se ty církevní svátky a zvyklosti dodržují, no, ale u těch Rumunůch, to už je jiný, ale taky je v Rumunsku silná ortodoxní víra. Je to tak, že ta mládež se trochu změnila než za našich časů.

11. Budujete nějaké atraktivity pro návštěvníky?

No, syn je starosta, tak ten se snaží něco vybudovat, ale já osobně ne. Já už jsem stará, já si už jen ráda popovídám.

12. Myslíte si, že stávající situace cestovního ruchu je udržitelná?

Podle mého názoru jo, protože vidím, že lidi jsou spokojený, ale myslím si, že se bude ten turismus ještě zvyšovat. Všichni ve vesnici se ptaj, kdy už bude ten festival a vypadá to, že to všechny zajímá.

13. Myslíte si, že zvýšený výskyt návštěvníků může nějak narušit komunitní vztahy?

Ne, to ne, nemají, jak je narušovat. Oni si přijdou a hledí si svého, a chodí po vesnici. Občas se někde zastaví, koupí si třeba něco k jídlu a popovídají si a jdou dál. Třeba u Viktora, tam dělají grilování a na víc místech taky, no.

Ta otázka je spíš myšlená tak, že se lidé spolu nebaví, protože například támhle "Pepa prodal víc višňovky než já, protože má dům na náměstí".

Ne, to ne to si nemyslím, myslím si, že ty lidi pořád drží pohromadě a něco takového se tu neděje, to ne. Nevím o tom, že by se někdo hádal, nebo byl na někoho naštvaný, to ne.

14. Pociťujete, že má cestovní ruch nějaký vliv na místní kulturní identitu? Jaký?

Ne, nepociťuji.

Informátor č. 6: Místní podnikatel

1. Jak dlouho v Eiebenthalu žijete?

Od narození, 31 let, jediný čas, co jsem tu nebyl, bylo, když jsem byl ve škole.

2. Kdy Vás napadl nápad s hudebním festivalem a proč jste si právě nakonec vybrali Eiebenthal jako fixní místo pro Váš festival?

Začalo to tak, že v roce 2008 jsme koupili s ještě dvouma klukama barák, abychom tady začali nějakou turistiku a Eiebenthal byl takový nejméně odstrčený, oproti těm dalším českým vesnicím. Češi spíše jezdili na Helenu, Rovensko nebo Gerník a na Eiebenthal moc nejezdili, protože říkali, že tady máme doly a hrozně to práší a je tu špína, takže tady nebylo atraktivní. My jsme tedy koupili v roce 2008 barák a v roce 2009 jsme měli první sezonu, kde jsme tedy vydělávali víc z hospody jak z ubytování, protože jsme měli asi 50 lidí ubytovaných, ale když se posuneme z roku 2009 do 2019, tak jsme ubytovali cca 4 000 lidí a dalo by se říci, že ubytujeme více lidí jak celý „Banát“ dohromady. Festival začal tak, že jsme otevřeli hospodu a za 2 sezóny jsme zjistili, že bychom mohli rozjet nějaké zájezdy, tak nás napadlo ubytovávat školy. Po pár letech jsme si uvědomili, že bychom potřebovali nějakou akci, která by povzbudila, nebo povznesla ten Banát a to byl festival. V té době Člověk v tísni organizoval folklorní festival každé 2 roky v jiné vesnici, ale střídali se vesnice Sv. Helena nebo Gerník, nebyly to všechny vesnice. A oni se ocitli v nějaké krizi, nevím, jestli finanční nebo politické, ale nedokázali ten festival složit, tak nás Člověk v tísni poprosil, jestli bychom ten festival nemohli udělat na Eiebenthalu. Takže tak to začalo a teď se ten festival v podstatě pořádá jen na Eiebenthalu. Folklorní festival pořád cestuje, ale náš festival je velmi složitý na přemísťování, proto jsme se rozhodli ho pořádát jen v Eiebenthalu, také z důvodu, že Folklorní festival přijede, postaví stage, představení své tance, stage složí a odjedou, náš festival je dlouhý 4 noci, proto je to složitější.

V našem ubytování jsem si všiml nálepky Gumbalkan. Znamená to tedy, že u vás byl letos konec akce Gumbalkan? Jak jste s pořadatelem začali spolupracovat?

Konec Gumbalkanu byl a je vždy na Eiebenthalu, my spolupracujeme s těma klukama, co organizují Gumbalkan a vybrali si nás jako finální místo, kde končí Gumbalkan. Účastníme se ho od roku 2019, v roce 2020 byl zrušen a letos (2021) jsou dva.

3. Jaký je vztah mezi Vaším festivalem a cestovním ruchem? Komu je primárně určen? Jaký podíl jeho účastníků tvoří místní obyvatelé, domácí (rumunští) návštěvníci a zahraniční návštěvníci, krajané?

Festival byl vytvořen hlavně pro to, abychom ukázali Čechům naší vesnici a nastartovali u nás pořádně cestovní ruch. Ten festival je v podstatě vytvořen pro Čechy. Je hlavně pro ty lidi, který nastoupí do vlaku a jedou vlakem k nám, a ti, kteří přijedou osobním autem, anebo se dopraví nějakou jinou cestou, tak si ho už tolik neužijou a myslím si, že už do něj tolik nepatří, ale když sem chtějí přijít třeba Rumuni, tak oni se do něj nemůžou zapojit, protože neumí česky a jelikož probíhá celý v češtině, tak pro ně není reálné se do něj zapojit. Takže je určen pro místní a pro Čechy z Čech.

4. Máte přehled o tom, jací (národnost, věková kategorie, vzdělání, motivace k účasti atd.) návštěvníci k Vám přijíždějí?

No, Banát byl vždy představován jako levný místo, kde se dá ubytovat a žít levně, takže sem jezdili a jezdí sem často studenti, kteří jezdí v podstatě na „blind“, s batohem na zádech, přijdou pěšky, vyspí se ve stanu, někde se levně nají a takhle to pro ně funguje. Už to ale začíná fungovat také pro lidi, kteří mají víc peněz, a kteří chtějí víc utratit, a co chtějí větší luxus při ubytování a chtějí v podstatě jiný servis, takže teď se nám to trochu dělí. Pořád je Banát vhodný pro obě kategorie. Dokáže uspokojit obě skupiny.

Otázka ohledně národnosti, my u vás nejsme poprvé a nemohli jsme si nevšimnout, že zde potkáváme i například Rumuny, nebo spíše bych řekl, jestli k Vám jezdí i jednodenní návštěvníci z Rumunska?

Teď máme trošku problém s tím, že k nám jezdí Rumuni na obědy, protože my nejsme prostě normální restaurace, kam by měli jezdit Rumuni na obědy. My chceme mít restauraci proto, aby lidi, kteří se ubytují na Eibenthalu, měli kde jíst, protože tady se lidi ubytují na Eibenthalu za méně peněz, levněji, a proto byla ta restaurace postavená. Dole (myšleno u Dunaje) se lidé ubytují za více peněz a chtějí se tady u nás nahoře levně najíst a ještě se nechovají úplně slušně.

Teď mluvíte o penzionech, co jsou postavené pod vámi u Dunaje?

Přesně tak, u Dunaje se postavilo mnoho penzionů a málokdo si k němu postavil i restauraci, takže teď hosty z těch penzionů posílají k nám, aby se tady najedli a vlastně nás doporučují jako turistickou atrakci. Teď toho takhle využívají. My máme za cíl dostavit ubytovací kapacity, teda cíl byl takový, abychom postavili restauraci, pivovar a ubytování a chtěli bychom zrušit, aby sem k nám jezdil kdokoliv se najíst, takže pokud nebudete u nás ubytování, tak se u nás nenajíte.

A pro místní to bude platit taky?

To ne, místní jsou místní a pro ně tady budu mít vždy připravený 3-4 stoly, pro místní známý, atd., ale nechci, aby nám sem chodili lidi, o kterých nic nevíme, co si sednou a začnou si vymýšlet, že chtějí něco jiného, že to chce trochu takhle, a ne, jak to máme, a teď je to pro nás takové přes čáru. Oni prostě neví, kam přijeli. Oni si sednou a chtějí řízek a ptají se, proč nemáme řízky. My je prostě neděláme a oni to po nás vyžadují.

A ta motivace k účasti, to bude nejspíš poznat, jak vypadá taková Česká vesnice, že?

I Rumuni i Češi jezdí, aby poznali to, jaký to tady je, že se tady mluví česky, že ta vesnice nějak vypadá a to, na čem ještě musíme trošku zapracovat, je to, abychom ty lidi z vesnice ještě trochu povzbudili, že ty turisti sem jezdí hlavně kvůli tomu, že ta vesnice je taková. Když se ta vesnice změní, tak to zrušíme. Ty lidi sem jezdí za tou atmosférou, protože ta atmosféra dělá všechno. Čechům nebo turistům zajistíme nějaký trasy, půjčovny kol, nebo nějaký věci, to musíme zařídit, protože když tady bude člověk týden, tak musí někam jít a něco vidět.

5. Víte, kolik návštěvníci u Vás během svého pobytu průměrně utratí?

Když přijedou Rumuni na oběd, tak to vyjde tak 50-60 RON za osobu.

A když přijedou Češi, kteří se tady asi nejspíše ubytovávají na více dní?

Ano, Češi se u nás ubytovávají na více dní, málokdo přijede do Banátu jen na jeden den. Když přijedou třeba na 2 dny, tak utratí s největší pravděpodobností navštíví další české vesnice, kde ty peníze utratí. Další možnost je, že se u nás zastaví lidé, kteří jedou k moři a mají u nás takovou mezizastávku.

A máte tedy spočítáno, kolik tady tak průměrně návštěvníci utratí?

Já si myslím, že lidé tady utratí s tím jídlem a ubytováním 500-600 Kč denně. Takhle to vyjde průměrně na osobu.

6. Využívají návštěvníci stejnou infrastrukturu jako místní obyvatelé (ubytování v soukromí – u místních, místní gastronomii atd., nebo jste museli kvůli návštěvníkům vybudovat nějaká speciální zařízení (ubytovací kapacity – penziony, restaurace,) a zajistit extra služby (informační, průvodcovské, sportovní, směnářenské) a atraktivitu, které jim nabízíte?

No, ono je to tak, že ty turisti, co jezdí z Čech, tak většinou chtějí k těm rodinám, co tu žijí. Tam mají všechno vyřešený, tam spějí, dostanou tam najíst a vlastně žijí s tou rodinou, ale pak je tady kategorie lidí, který nechtějí do té rodiny jít a chtějí prázdný dům jen pro ně.

To ubytování u rodin zařizujete také Vy? Myslím to tak, že když Vám lidé napíší, že by chtěli ubytovat, ale ne v penzionu, ale u nějaké rodiny, jestli jim to pomůžete zařídit?

Děláme to, akorát máme teď trochu problém s tím, že nemáme zaměstnance. Potřebovali bychom prostě někoho, kdo by se staral jen o ubytování, ale to je teď trochu složitý to takhle udělat. My bychom chtěli udělat sdružení, do kterého by se mohli ubytovatelé přihlásit a všichni by do něj platili nějaké poplatky, abychom z toho zaplatili toho člověka, který se o to bude starat, řekněme, že mají tři pokoje, tak zaplatí 30 RON, pokud mají 10 pokojů zaplatí 100 RON. Takhle bychom chtěli mít ten poplatek za pokoj, a ten pokoj bude v podstatě v tom sdružení a my se o něj budeme starat, protože když já jako jedinec budu muset dělat reklamu jen pro svůj pokoj, tak budu slabší než jako velké sdružení, které může nabídnout víc. Chtěli bychom také udělat kategorie ubytování, nejspíše na hvězdičky, podle stupně vybavení. Teď někdo dělá třeba to, že do pokoje dá 8-10 postelí a takhle chce vydělat co nejvíc, a my bychom to rádi změnili. Ten počet lidí, co k nám jezdí, roste, a my se musíme přizpůsobit a udělat podle toho ten servis.

Tady tedy, kde sedíme (Restaurace Eibenthal), to je vyloženě postavené pro turisty?

Ano, přesně tak, tuhle restauraci jsme vybudovali hlavně pro turisty, kteří tady budou ubytováni, tady jim nabídneme snídaně, obědy, večeře, ale také bychom chtěli dělat výlety s průvodcem po okolí, aby lidé poznali okolí vesnice, máme zde krásné hory, ale také jeskyně a takhle bychom to nabízeli lidem a pokud budou chtít, tak se připojí a pokud ne, tak ne, rozhodnutí je na nich.

To je tedy takový plán do budoucna, jak by to mohlo vypadat?

Ano, takový máme plán, nejdříve chceme dostavit ty pokoje, co máme naplánované a vše bude postavené a až dokážeme naplnit restauraci, „našimi lidmi“, tak takhle bychom to chtěli mít. Ta restaurace Vám bude vždy k dispozici a nebudete se muset s nikým tlačit o stůl, protože budete tady mít vždy připravené místo.

Ted' také nabízíte nějaké tyhle extra služby?

Spíš jsme je nabízeli. Do roku 2019 jsme tyto služby nabízeli, ale od doby, co máme restauraci, tak na ně bohužel nemáme čas a nemáme lidi. Jelikož jsme teď schopni vydat až 350 obědů, tak potřebujeme veškerý personál do kuchyně. To chceme ale změnit, kdy budeme mít restauraci exkluzivně otevřenou jen pro naše ubytované lidi. My chceme jít formou kvality, kdy nebudeme vařit 350 obědů, ale třeba 20 a potom nebudeme potřebovat v kuchyni 4 lidi ale třeba 2.

Také jsme dřív měli půjčovnu kol, ale to teď bohužel neprovozujeme, protože nám restaurace zabírá hrozně moc pracovní síly a bohužel nejsme schopni obsloužit tolik lidí, protože prostě nemáme zaměstnance, který by byl je na to.

Spolupracujete s někým, kdo by vytiskl, nebo by vymyslel papírové průvodce nebo mapy?

Ano, máme to, to jsme si sami vymysleli, sepsali a nechali si je vytisknout v česku. Máme jak v rumunštině, tak v češtině.

7. Nedošlo ke komercializaci nějaké například kulturní či komunitní činnosti?

Náš cíl je udržet tady naše lidi a vytvářet jim pracovní místa, aby nám neodešli. Jestli kvůli tomu máme prodávat svoji kulturu, tak budeme muset. Ted' například u nás v restauraci zkouší každé pondělí dětský soubor tance. My potom děláme takový, dalo by se říct, bál, kde vlastně my rodičové tančíme. No, a taky se stane, že tady máme nějaké hosty z Rumunska a oni jsou schopni nám za to, že tancujeme, zaplatit. Tuhle myšlenku musíme využít, jak v podstatě využít naši kulturu, abychom z ní vytěžili živobytí a dokázali jsme tady u nás udržet lidi, aby měli práci a peníze. Chtěli bychom dělat nějaké bály jednou týdně, kde bychom přišli v krojích, tancovali bychom, napekli bychom koláče, no, a hosti by přišli, zaplatili by nějaký vstup a bavili se s námi. Tady na Eibenthalu by se dalo žít jen tím, že si užíváme život. Nám by v podstatě lidi dávali peníze jen za to, aby viděli, jak tady žijeme.

8. Jak vnímáte celkový rozvoj turismu v Eibenthalu?

V roce 2009 jsme měli ubytovaných 40 turistů, 2019 4 000 ubytovaných a dneska si myslím, že jsme schopný ubytovat až 8 000 lidí. My potřebujeme teď vrátit lidi na Eibenthal a potřebujeme vysvětlit těm, co odešli, aby se vrátili a dělali třeba průvodce, anebo říkali nějakou historii Eibenthalu. Já, když jsem dělal průvodce a chodil jsem s turistama do jeskyních, tak jsem neměl den, kde bych si nevydělal alespoň 50 EUR. A to musíme vysvětlit těm lidem, že se dají ty peníze vydělat takhle a nemusí stát někde v továrně za stejné peníze.

9. **Myslíte si, že turismus přinesl nějaká pozitiva přímo pro Eibenthal?**

Já si myslím, že přinesl pozitiva. Například je tady teď 8 rodin, které tady zůstaly i přes to, že mohly odejít za „lepší“, ale zůstaly jsme tady. Když porovnáme, co jsme dokázali tady na Eibenthalu s Rovenskem, tak Rovensko před 10 lety dokázalo ubytovat více lidí, dobře v tom pracovali, ale za těch 10 let jsou ty lidi už starý, že třeba nedokážou usmažit ani vajíčko a místo nich tam už nikdo není a je možný, že za 10 let tam zaklepete na vrata a nikdo vám neotevře, protože v té vesnici nebude nikdo.

10. **Myslíte si, že turismus přinesl nějaká negativa přímo pro Eibenthal?**

No, když to řeknu takhle, tak hlavně Rumuni nám to tady špiní, myslím to tak, že pro Rumuna není problém zahodit petku z okna, Češi zase ne, ty dokonce, bych řekl, že když vidí nějaký odpad, tak ho seberou a vyhodí ho do nejbližšího koše, popelnice. Také bych řekl, že máme teď problém s vodou, protože čím víc lidí se ubytovává, tak tím větší spotřebu vody máme, ale hlavně také se nám více naplňují septiky. Taky asi to, že sem přijíždí tolik aut a my máme více lidí v restauraci, nebo jako ubytované lidi, to taky moc nepomáhá. Také bych řekl zvýšený hluk, ale to je takové vykoupení za oživení vesnice.

A trochu se bojím jedné věci. Náš starosta prodal na Ujbányji celkem velký pozemek nějakému Rumunovi, kterého nikdo vlastně moc nezná. A říkáme si, co s tím pozemkem bude dělat. On totiž vlastní jachtový klub u Dunaje a bojím se, že tu začne provozovat něco, co bude mimo náš koncept a náš plán. Nebude to sem zapadat a mohly by tu pak vzniknout konflikty a nevím, co ještě. Zatím se tam nic neděje. Tak uvidíme časem.

11. **Vnímáte nějaké změny ve Vašich zvyklostech, komunitní nebo kulturní identitě způsobené podle Vás cestovním ruchem?**

No, já si myslím, že dřív to bylo tak, že dřív měli lidé jiné starosti. Ráno šli do práce do dolů, odpoledne přišli domů, dostali výplatu, šli se někam pobavit. Dneska to je trošku jinak, protože si myslím, že když tady chceme dělat turistiku, tak to nejde, aby to dělal každý sám, ale že spíš se musí ty lidé víc semknout a ti lidi, co tady zůstali, tak se spíš snaží udržet tu komunitu. Také se snažíme, aby, když si lidé opravují domy, aby používali jen nějaké tradiční barvy, aby nebyly křiklavé, nebo nějaké, co by sem nezapadaly a oni s tím souhlasí, protože chtějí tu vesnici udržovat v nějaké dobré kvalitě, protože většina lidí tady bydlí. Také se lidé zapojují do různých úklidů, které pořádáme, protože prostě se chtějí sejit, a hlavně udržovat v obci pořádek. Hodně nás povzbuzují Češi, protože nám v podstatě ukazují cestu. Řekl bych, že Česko je 20 let před Rumunskem, protože věci, co pro vás jsou běžné, tak tady je to něco nepředstavitelného, nebo se teprve začíná zařizovat. Třeba u Vás se běžně třídí odpad a tady se to moc neřeší.

Co si myslíte o změnách v kulturní identitě?

Tu se snažíme udržet, jak jsem říkal, teď se hodně scházíme my jako dospělí a snažíme se obnovovat ty tradice, který tady byly, takže bály, kinderbál, maškarní a tradice,

komunitní i kulturní. Myslím si, že tohle by nám mohlo přinést další klienty, kteří by tohle chtěli vidět. Proto se to snažíme udržovat.

12. Spolupracujete v oblasti rozvoje cestovního ruchu s obcí, nebo s obcemi (myšleno se starostou obce/obcí)?

My máme štěstí, že posledních 16 let máme starostu z Eibenthalu. Eibenthal posledních 12 let volí jednoho starostu, abyste mě pochopil, on starosta není jen Eibenthalu, ale také Dubové a Ujbányje, takže lidé volí starostu z těchto 3 vesnic. My jsme dokázali to, že už 4 období tam máme starostu, který je z naší vesnice. On totiž ví, že nám musí nějak pomoc a pomáhá nám hodně. V Rumunsku je to trochu jinak, my nepotřebujeme, aby nám starosta pomáhal, my potřebujeme, aby nás nechal dělat to, co chceme. V Rumunsku má starosta mnohem větší sílu než v Česku.

13. Máte i podporu nějakých spolků z České republiky, které Vám daly nějaký sponzorský dar, který pomohl rozvoji celé obce?

Jojo, máme projekty na ministerstvu zahraničí, schválili tam projekty za 3 000 000 Kč pro české vesnice v Rumunsku. Si představte, že vy jako Češi, nám platíte nějaké projekty tady v Rumunsku. Je to hodně velká věc, že česká vláda se stará o svoje lidi v zahraničí, a tak je to odjakživa. Na Eibenthalu je postavená škola od české vlády, první asfaltka byla postavena v roce 1997 a tu platili Češi. Pevnou linku nám sem zaplatila česká vláda, než vstoupila Česká republika do EU, tak nám tady v Rumunsku platila hrozně moc velké projekty.

Spolupracujete i s nějakými soukromými společnostmi?

Jsou firmy, které nám také pomáhají, například ČEZ, AVE a další společnosti, které nás podporují jak finančně, tak materiálně. Internet, kola pro děti, vybavení školky a školy, to vše je od sponzorských firem z České republiky.

14. Změnil se díky cestovnímu ruchu Váš vztah k náboženství anebo vidíte nějakou změnu ve Vašem okolí?

Prozatím si myslím, že ne. Většina lidí, co sem jezdí, tak jsou nevěřící, ale to je jejich věc. My neubytováváme lidi na Velký pátek, neděláme žádné akce o Velikonocích. Já radši budu mít o tyto svátky zavřeno, protože chci, aby lidi z vesnice šli do kostela na Velikonoce, a ne tady sloužit lidem, kteří ani nevědí, co je to Velký pátek. Na Vánoce máme taky zavřeno. Máme v hlavě myšlenku, že bychom otevřeli o tyto významné svátky pro křesťany, nebo prostě pro lidi, kteří vědí, o co se jedná, aby si toho vážili a zažili to tak, jak to tady zažíváme my. Třeba Vánoce, kdy by lidé byli ubytovaní v rodinách, a viděli vlastně ty tradiční eibenthalské Vánoce, kdyby se modlili, šli by s tou rodinou do kostela a vlastně prožili tyhle církevní svátky s námi, ale chtěli bychom toto zařídit jen vyloženě pro lidi, kteří jsou opravdu věřící.

15. Budujete Vy sám nějaké atraktivity pro návštěvníky?

Většinou to budujeme my jako soukromé osoby, protože ty projekty, které máme, už nejsme schopni udělat svépomocí a raději oslovíme nějaké firmy. Myslím tím opravit třeba nějaké trasy, nebo vyhlídky v okolí. Na to už bohužel nemáme tolik času, a proto si musíme objednávat nějaké externí firmy.

Všiml jsem si, že tady máte takový turistický rozcestník. To jste dělali přímo Vy?

My tady máme první trasu Eibenthal – Bígr, to je první trasa, kterou platil Klub českých turistů. Ostatní jsme si dělali my. To označení my děláme podle českých poměrů, protože Rumuni mají to označení takové divné. My ho máme v kilometrech, ale třeba Rumuni v hodinách, a to se nám vůbec nelíbí, proto jsme si převzali ten český styl značení.

16. Myslíte si, že stávající situace rozvoje místního cestovního ruchu je udržitelná?

My bychom to chtěli udělat trochu jinak, protože vidíme, že ta situace není úplně udržitelná. Jak jsem říkal, my bychom chtěli jít spíš tou kvalitou než kvantitou, ale myslím si, že ještě takových 20 let to dokážeme udržet tu turistiku, ale jde o to udělat nějaké změny.

17. Jelikož se Vašich podnikatelských a komunitních aktivit nejspíše také dotkla covidová krize, zkoušeli jste se zaměřit i na rumunské turisty, nebo spíše spoléháte na své krajany?

Automaticky jsme se předělali na rumunské turisty, předělali jsme ubytování, jídlo, všechno. Snažili jsme se hned adaptovat na rumunský trh, kdy jsme si začali dělat reklamu na rumunských webech a v prostředí, které nám bylo cizí. My v Rumunsku jako česká vesnice jsme hodně zajímavý, řekl bych, že je to pro Rumuny ještě větší šok než pro nějaký Čechy.

Takže po Covidu jste se zase přeorientovali na Čechy?

Ano, přesně tak. Jsme rádi, že nám v té krizi Rumuni pomáhali, ale jsme česká vesnice a chtěli bychom se zaměřit jen na Čechy.

18. Máte nějakou vizi, jak by Vaše vesnice mohla vypadat a co nového by mohla návštěvníkům nabídnout?

My teď musíme návštěvníkům nabídnout nic víc než kvalitní ubytování, kvalitní jídlo a kvalitní servis kolem toho. Eibenthal nemůže udělat nějaký velký hotel, kam přijdeš na recepci, vezmeš si klíč a končí. My musíme nastavit to, že ty k nám přijdeš, my tě ubytujeme a postaráme se o tebe. Budeme ti vyprávět, jak to tady je, jak to tady vypadalo, provázet tě v okolí. To je ten cíl, čeho bychom chtěli dosáhnout. Tím zaměstnáme víc lidí a tím dokážeme zaplatit víc lidí. Čím víc lidí bude tady bude žít, tím ten život bude pro nás šťastnější a tím budeme moct provádět lepší servis.

Informátor č. 7: Stařešina

1. Kolik Vám je let?

75 let

2. Žijete v Eibenthalu od narození / dlouhodobě alespoň 10 let?

Jsem místní rodák, žiju zde od narození. Zním tu v podstatě všechny, nemohu o nikom říct, že ho neznám. Dříve nás tu bývalo zhruba 500 a ještě 300 - 350 lidí z koloniích a znali jsme se všichni mezi sebou. V domcích v koloniích se nic neplatilo, jako hornické domky byly zadarmo.

3. Dle Vašeho názoru, myslíte si, že je v Eibenthalu návštěvníků mnoho, anebo byste jich ocenili ještě více?

Kdysi jsem projevoval zájem o to, aby sem čeští turisté jezdili, protože za socialismu, když sem chtěl přijet někdo, kdo nebyl místní, tak byl odrazován neupravenou silnicí, chybějícími mosty a že je nutné chodit jen pěšky přes lesy a pole, anebo využít lodní přepravu přes Dunaj. Z toho důvodu jsem měl zájem o to, aby se zde zrekonstruovala komunikace, a aby sem mohlo přicházet víc a víc lidí, aby jsme se scházeli, pořádali slavnosti apod., aby jsme se seznamovali, a aby viděli, jak tu žijeme. A též, abychom si my obnovili jejich zvyky a kulturu. Zkrátka to pospojovat. A tak jsem to tehdy navrhoval tehdejšímu velvyslanci Bukurešti (Jaroslav Plíšek), aby zkusil toto celé zrealizovat. Tehdy jsem byl místní zastupitel organizace Čechů. Nebyla to politická strana. Každý měsíc jsme se scházeli a řešili jsme, jak zde cokoliv vylepšit a upravit. Byla to, a vlastně pořád je, organizace Čechů a Slováků v Rumunsku. Především nám šlo o školství, aby se zde zachovalo vyučování českého jazyka, ale problém byl, že nebyl dostatek českých učitelůch. Byl jsem první, kdo přišel s nápadem, abychom tady tu češtinu zachovali a pokračovali v učení, nechtěl jsem, aby to opadlo. Spojil jsem se s majitelem cestovní kanceláře Kudrna Brno a začali jsme se o to zajímat společně. Chodili jsme spolu po celý vesnici ještě s českým učitelem Jaroslavem Svobodou a přesvědčili ho, aby zde učil český jazyk.

Od té doby ty lidi jezdili víc a víc a myslím si, že by určitě bylo možné, aby sem jezdilo více lidí. Uvítal bych to, je to tu vždy veselé a ožívá celá vesnice. Mám radost z toho, že jsou turisté v úžasu z našeho obyčejného a přitom tak neobvyklého života. Hlavně mám rád výraz těch turistů, že ujedou 1 200 km a domluví se tu česky, to vždy každého překvapí. Není to sice stejný přízvuk jako v Praze, ale domluvíme se vždy bez problémůch.

Od doby, co tu mají kluci tu restauraci, tak to tu žije, kluci se o hosty starají, jsou ochotní jim poskytnout prostranství pro stanový městečka i jiný vnitřní ubytování. Ubytovny zrekonstruovali, je to poměrně moderní. Turistům se to líbí, ale nejraději chodí přímo do rodin, protože z toho mají autentický zážitek z toho, jak se zde žije, jak se zde chováme, a tak.

4. Poskytujete pro turisty ubytování, či jiný prodej služeb nebo suvenýrů?

Když jsme byli mladší, tak jsme ubytování poskytovali často. Manželka se o to ráda starala. Hosti byli u nás spokojeni. Dělal jsem i místního průvodce. Teď už nic z toho neposkytuju. Prováděl jsem přímo kolem dolů a poskytoval dolomity. Bral jsem to celé z toho hornického pohledu.

5. Přinesl turismus do Vaší vesnice nějaká pozitiva?

Určitě to vnímám jako dobrý přivýdělek, ale rozhodně ne jako hlavní zdroj obživy. Tolik se na tom asi vydělat nedá. Ceny nemáme natažený, aby jsme neodradili návštěvníky. Nejsme totiž hotel, tak musíme zvolit přiměřenou cenu. Turisté jsou vždy spokojeni s vybavením penzionůch a to vnímám jako velké pozitivum na naše zdejší podmínky. Vždy jsme se snažili turistům poskytnout co největší servis – aby měli koupelnu, dostatek vody, nejlíp i telefon a abychom my jako hostitelé byli přívětiví. Nemůžete ubytovat hosta někde, kde třeba muž z rodiny je alkoholik a pak přijde v noci opilý a napadá hosty jak slovně tak fyzicky. To nedělá dobrý dojem.

Další pozitivum bylo, že cestovní kancelář Kudrna zde měla velké jméno a spolupráce s nima se rozvíjela postupně víc a víc.

Pak také jako pozitivum beru to, že hosté dokážou ocenit domácí výrobu. Dříve jsme měli hospodářské zvířata a tak téměř všechno jídlo bylo domácí, pro nás tudíž i levnější. Hostům to chutnalo a více si toho vážili. Dnes už to hospodářství upadá, ale i tak to je jedno velké plus, protože to působí o to víc autenticky. Hlavně jsme měli vše přírodní, nebyly na tom žádné postřiky. Jídlo bylo vždy nesmírně chválený.

6. Přinesl také nějaká negativa?

Samozřejmě. S každým pozitivem přichází i také nějaké negativum. Ovšem nestalo se tu nikdy nic, za co bychom se museli stydět. Ale například při prvním festivalu (9 let zpátky) sem bylo pozváno cca 40 policistů, aby hlídali bezpečnost. Ale nepůsobilo to samozřejmě dobře, když se někde bavíte a za stromem nebo za boudou stojí černě oděný muž se zbraní v ruce a pozoruje vás myslíc si, že ho vy nevidíte. Návštěvníci tehdy byli pobouřeni a začali se bouřit. Vznikaly menší potyčky. Připadali si totiž jako neprávem sledovaný. Působilo to totiž, že Rumuni nevěří Čechům. Další roky tu tedy bylo minimum policistů jen jako občasná kontrola. Běžně tu totiž místní policii nemáme, takže to bylo velice zvláštní. Nikomu se to nelíbilo. Nikdy jsme tu totiž mezi sebou nekradli a věřili jsme si. Stále věříme. A tak každá policejní návštěva je neobvyklá.

Ale jinak negativa dále nevidím. Řekl bych, že sem jezdí mnoho civilizovaných lidí, který po sobě nezanechávají nepořádek a snaží se udržet čistotu. Samozřejmě občas něco objevíme, ale není to nic zásadního. Lidi jsou slušní naštěstí. Od doby, co tu máme starostu, pana Doskočila, tu vládne čisto, především na pozemních komunikacích a nejsou v tomto ohledu problémy. Jelikož nechal spravit hlavní tah sem k nám do vesnice, tak místní provoz se rozrostl a lidí jsou více mobilní.

7. Vnímáte nějaké změny ve Vašich zvyklostech, komunitní nebo kulturní identitě způsobené podle Vás cestovním ruchem?

Je pravda, že například pořádání bálů a plesů postupně opadá. Nejsou tak časté. Myslím si, že to je tím, že zde žije už převážně jen starší generace, která už nemá tolik sil a prostředků na to něco pořádat. Mladší generace se stěhuje různě po světě, a tak není příležitost to udržovat. Mívali jsme tu improvizované divadlo, kde hráli místní amatérští obyvatelé a jezdili po okolních vesnicích a snažili se tuto „tradici“ zachovat. Ale převládají zvyky, které držíme, než ty, které už nedržíme. Například masopust je sice už modernější, ale pořád to tu funguje. Spousta z toho tu zůstala, nechceme si to nechat vzít. Lidi to tu stmeluje a maj aspoň motivaci se sejit.

8. Změnil se díky cestovnímu ruchu Váš vztah k náboženství anebo vidíte nějakou změnu ve Vašem okolí?

V náboženství moc velkou změnu nevidím. Stále se dbá na to, aby lidi chodili do kostela. Sice se už nechodí tolik zpovídat, to poměrně upadá, ale návštěvnost mších a bohoslužeb nebylo, to je pořád ve stejný míře a všichni tu jsou pobožný. Každou neděli se schází v kostele celá vesnice.

9. Myslíte si, že stávající situace cestovního ruchu je udržitelná?

Myslím si, že ano. Rok od roku je to tu hojnější. Covid měl sice značný vliv na turismus, byl znát úbytek turistů, ale obecně vzato se to tu rozrůstá ve větší a větší míře. Určitě to udržitelné je. Ale kromě covidu to tu vážně šlape a mám naději, že dokud zde budou žít Češi, tak čeští turisté budou tuto oblast navštěvovat stále. Je jen nutný tu zachovat tu češtinu, to je asi takový základ. I spoustu lidí, co tu žilo, se sem vrací podívat se na místa, kde žili a kde se narodili apod. Už jen z toho nostalgického hlediska si myslím, že to jen tak neupadne. Vezmou své děti, později vezmou děti své děti, a se to bude předávat z generace na generaci. Každého přeci zajímá jeho původ.

10. Myslíte si, že zvýšený výskyt návštěvníků může nějak narušit komunitní vztahy?

Ne, to si nemyslím. Všichni se tu k sobě chováme ohleduplně, s úctou, pomáháme si a tím, jak se tu všichni navzájem znají, není ani možný, aby najednou někdo otočil a začal se chovat jinak. Jsme tu semknutý a společně turisty vítáme. Jsme přátelší i k turistům. A závist tu určitě není. Nemáme si co závidět. Myslím, že jsme na tom všichni stejně a respektujeme se. Jsme vyhlášeni tím, že jsme nejtišší česká vesnice. Myšleno tak, že tu nejsou žádné konflikty a potyčky. A také jsme vyhlášeni tím, že nekrademe. Můžete tu nechat u vrat několik RON, a když přijdete zpět, najdete je na stejném místě. Nikoho by to zkrátka nenapadlo.

Oskenované zadání práce



Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu

Zadání bakalářské práce

Autor: Ondřej Macháček
Studium: I1900510
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Management cestovního ruchu
Název bakalářské práce: Dopady cestovního ruchu na místní komunitu Případová studie Eibenthal
Název bakalářské práce AJ: Tourism impacts on the local community Case study Eibenthal

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Práce by se měla zabývat dopadem cestovního ruchu na kvalitu života a životní styl místní komunity. Měla by vhodně zvoleného metodologického aparátu a souboru indikátorů objektivně posoudit rozsah a závažnost či přínosnost těchto dopadů. Kromě nástinu možností dalšího výzkumu v této oblasti / území, by měla také identifikovat výzvy a navrhnout doporučení pro účely destinačního managementu zkoumaného území.

Akis, S., Peristianis, N. & Warner, J. (2011). Residents' Attitudes to Tourism Development: the Case of Cyprus. *Tourism management*, 17(7), pp. 481-494, DOI: 10.1016/S0261-5177(96)00066-0.

Ap, J., & Crompton, J. L. (1998). Developing and Testing a Tourism Impact Scale. *Journal of Travel Research*, 37(2), pp. 120-130, DOI: 10.1177/004728759803700203.

Brunt, P., & Courtney, P. (1999). Host Perceptions of Sociocultural Impacts. *Annals of Tourism Research*, 26(3), pp. 493-515, DOI: 10.1016/S0160-7383(99)00003-1.

Butler, R. V. (1980). The Concept of a Tourism Area Cycle of Evolution: Implication for Management of Resources. *The Canadian Geographer / Le Géographe canadien*. 24(1), pp. 5 ? 12, DOI: 10.1111/j.1541-0064.1980.tb00970.x.

Cohen, E. (1972). Towards a Sociology of International Tourism. *Social research*, 39(1), pp. 164-182.

Cohen, E. (1979). Rethinking the Sociology of Tourism. *Annals of Tourism Research*, 6(1), pp. 18-35, DOI: 10.1016/0160-7383(79)90092-6.

Corbin, J., & Strauss, A. (2015). *Basics of Qualitative Research. Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory*. 4th ed., SAGE Publications, Inc, London, UK, 456 p.

Doxey, G. V. A. (1975). Causation Theory of Visitor-Resident Irritants: Methodology and Research Inference. In: *The Travel Research Association Conference No. 6*. San Diego: TTRA, pp. 195-198.

Franzoni, S. (2015). Measuring the sustainability performance of the tourism sector. *Tourism Management Perspectives*, 16, pp. 22-27, DOI: 10.1016/j.tmp.2015.05.007.

Hahn, H., & Kagelmann, H. J. (1993). *Tourismpsychologie und Tourismus-sociologie: ein Handbuch zur Tourismuswissenschaft*. Quintessenz, München, 630 p.

Hardin, G., (1991). The tragedy of the unmanaged commons. Population and the disguises of providence. In: Andelson, R. V. (ed.) *Commons without tragedy: protecting the environment from over-population. A new approach*. Shephard-Walwyn Publishers, pp. 162-185.

Hernandez, S. A., Garcia, H. & Cohen, J. (1996). Residents Attitudes towards an Instant Tourist Enclave. *Annals of Tourism Research*, 23(4), pp. 755-779, DOI: 10.1016/0160-7383(95)00114-X.

Hunter, C., & Shaw, J. (2007). The ecological footprint as a key indicator of sustainable tourism. *Tourism Management*, 28(1), pp. 46-57, DOI: 10.1016/j.tourman.2005.07.016.

Kim, K., Uysal, M., Sirgy, M. J. (2013). How does tourism in a community impact the quality of life of community residents? *Tourism Management*, 36, pp. 527-540, DOI: 10.1016/j.tourman.2012.09.005.

Murphy, P. E. (1983). Perceptions and Attitudes of Decisionmaking Groups in Tourism Centers. *Journal of Travel Research*, 21(3), pp. 8?12, DOI: 10.1177/004728758302100302.

Murphy, P. E. (1985). *Tourism: A community approach*. Methuen, London, UK, 218 p.

Noronha, R. (1979). *Social and Cultural Dimensions of Tourism*, World Bank, New York, 63 p.

Pásková, M., & Zelenka, J. (2018a). *Společensky odpovědný cestovní ruch*. IDEA Servis Praha, 192 str.

Teye, V., Sonmez, S. F., & Sirakaya, E. (2002). Residents' Attitudes toward Tourism Development. *Annals of Tourism Research*, 29(3), pp. 668-688, DOI: 10.1016/S0160-7383(01)00074-3.

Torres-Delgado, A., & Palomeque, F. L. (2014). Measuring sust

Zadávající pracoviště: Katedra rekreologie a cestovního ruchu,
Fakulta informatiky a managementu

Vedoucí práce: doc. Ing. Martina Pásková, Ph.D.

Oponent: Mgr. Pavlína Chaloupská, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 2.8.2021